

Déli Hírlap

TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.
Redacția și administrația:

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Vasárnap temetik Călinescu Armand miniszterelnököt

Európa minden kormánya mély megdöbbenését fejezte ki. — A népkisebbségek részvéte. Tízezer számra kereste fel a tömeg a ravatalt. Reggel kilenc órakor indul a gyászmenet a Gara Nordra, délután 3 órakor lesz a curtea de argesi temetés. A meggyilkolt miniszterelnök végrendelete

A csütörtök délnél elkövetett merénylet, amelynek az ország miniszterelnöke áldozatul esett, az egész világon mély felháborodást és részvétet keltett. A külföldről érkező táviratok tanúságot tesznek arról, hogy a világ megértette és méltányolta azt a munkát, amelyet Calinescu Armand a jogrend és a nyugalom helyreállítása körül fejtett ki. A részvételtáviratok sorában feltűnő meglehetősen hangú és őszinteszavú a magyar miniszterelnök távirata és ez visszatükrözi azt, hogy Calinescu Armandra várt a jószomszédi viszony kiépítése a két ország között.

A külföld részvételnél is nagyobb az a gyász, amelyet az ország

érez. A többségi nép mellett felvonul részvételével mindegyik népkisebbség. Vasárnap reggel kísérik az aljas merénylet áldozatává vált miniszterelnök holttestét az állomásra, majd délután végrendeletének megfelelően, temetik el a curtea de argesi kriptában. Ez a végrendelet tanúsítja, hogy tisztában volt azzal az áldozatos munkával, amelyet elvállalt és tisztában volt ellenségei elszántságával. Ez a tudatoság növeli elhatározásának és munkájának nagyságát. A nagy időkhöz méltó és megfelelő ember volt, akit csak a történelmi gonviselés pótolhat.

Calinescu Armand miniszterelnök temetési szertartásának sorrendje

A tragikus körülmények között elhunyt Calinescu Armand miniszterelnök holttestét vasárnap, szeptember 24-én helyezik örök nyugalomra. A fővárosban ezen a napon délelőtt 9 órakor Nicodem pátriárka gyászistentiszteletet celebrál az Ateneul Roman aulájában, ahol az elhunyt miniszterelnök tetemét felravatolozták. A gyászszertartáson részt vesz a miniszterelnök családja, öfelseje, a király képviselője, a miniszterelnök, a külföldi követségek, a királyi tanácsosok, a szenátus és a képviselőház elnökei, a kormány tagjai, a Straja Tarii parancsnoka, a Társadalmi Szolgálat elnöke, a diplomáciai testület, a katonai attasék, Bucegi tartomány királyi helytartója, a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának vezértitkárai, a szenátorok és képviselők testülete, a NUF legfelső tanácsának tagjai, a NUF nemzeti gárdájának parancsnoka, a Mihai Viteazul-rend küldöttsége, valamint a katonai és polgári hatóságok képviselői.

A gyászistentisztelet befejezése után a koporsót ágyútalpra helyezik, majd ezután kialakul a gyászmenet a következő sorrendben: esendörkülönítmény, koszorúk, a papság, a miniszterelnök kiüntetései, a gyászkocsi, amelynek közvetlen kíséretét egy királyi tanácsos, a kormánynak az egyik tagja, a Semmitőszék elnöke, egy törzstiszt, a család, öfelseje képviselője, a kormány feje, a nagykövetek, királyi tanácsosok, a szenátus és a képviselőház elnökei, a Stara Tarii parancsnoka, a Társadalmi Szolgálat elnöke, a diplomáciai kar és katonai attasék, Bucegi tartomány királyi helytartója, a NUF vezértitkárai, a NUF nemzeti gárdájának parancsnoka, a szenátorok, képviselők, a NUF legfelsőbb tanácsának tagjai, a Mihai Viteazul-rend kiküldöttjei, a katonai és polgári előkelőségek, a társadalmi egyesületek küldöttségei, a romániai munkásság céheinek képviselői, parasztküldöttségek képezik. Ezután következik a gyászkocsi, amely után a katonaság díszszázadai, majd a NUF nemzeti gárdájának egységei sorakoznak fel.

A gyászmenet végighalad a Franklin-uccán, a Calea Victoriein, Calea Grivitein, az északi pályaudvarhoz.

Az Ateneul Romantól az északi pályaudvarig katonaság áll sorfalat.

A katonaság mögött vonulnak fel a tisztviselők, országőrök, egyesületek és testületek, amelyeket nem osztottak be a menetbe. Ezek gyászfátyollal bevont zászlók alatt vonulnak fel. Az egyetemi ifjúság az Ateneul és az északi pályaudvar előtt sorakozik fel.

Az északi pályaudvarra érkezve, a koporsót elhelyezik a vonaton. Ugyanezzel a gyászvonattal utaznak az elhunyt családtagjai, az uralkodó képviselője, miniszterelnök, Nicodem pátriárka, a királyi tanácsosok, a törvényhozó testületek elnöke, a kormány tagjai, a Straja

Tarii parancsnoka, a Társadalmi Szolgálat elnöke, Bucegi tartomány királyi helytartója, a nagyvezérkar főnöke, a NUF vezértitkárai és a nemzeti gárda parancsnoka, a képviselőház és a szenátus jelenlévő tagjai, valamint a Mihai Viteazul-rend küldöttsége.

A halottat szállító vonat délelőtt 11 óra 45 perckor indul ki a bucarestii északi pályaudvarról és

délben 2 óra 45 perckor érkezik meg Curtea de Argesbe,

ahol a helyi hatóságok fejei és a papság fogadják. Itt zászlóval és zenével tisztelnek az utolsó útjára távozó miniszterelnöknek. A koporsót Calinescu Armand miniszterelnök végrendelete értelmében itt zöldággal díszített szekerre helyezik, amely elé hat ökröt fognak.

A gyászmenet innen a családi sírbolt felé halad, ahol Calinescu Armand miniszterelnök tetemét elhantolják.

Az útvonalon a katonai előképzősök és az országőrök állanak sorfalat.

Calinescu Armand miniszterelnök végrendeletének teljes szövege

Elhalálózásom esetén Bucurestiben, a dr. Clumet-u. 12. szám alatt levő házam azonnal eladásra kerüljön, egyben pedig a vásárlóra hárul a Hitelintézetnél fennálló adósság. Az eladásból fennmaradó összeg Adél feleségemre marad, aki vagy arra használja fel, hogy kisebb házat vásárol, vagy pedig kifizeti a Ciupe-birtokon levő adósságot. A ciomăgestii birtok, a poianai telek, bútorok, festmények és a bucarestii könyvtáram és a kasszában található állami részvények (1.430.000 lei) a fiamra maradnak. Ezen javak használata azonban a feleségemet is megilleti, amíg életben van. Arra kérem Barbu nevű fiamat, hogy okos legyen, tisztelje a nevet, amelyet örökölt, mint ahogy én is tiszteletben tartottam az atyámtól örökölt nevet. Azt tanácsolom, hogy a katonai, vagy a bírói pályát válassza, szolgálja az országot és a Trónt ugyanolyan hittel, mint azt én tettem. Azt kívánom, hogy Curtea de Argesben temessenek el, ahol szüleim nyugszanak. Koporsómat egy zöldággal bevont szekér vigye és a szekeret hat ökrök húzza. A koporsót vivő szekeret az Arges-megyei falvak küldöttségei kövessék, azon falvaké, amelyekért annyi szerettel kiüldöztem életemben.

Bucuresti, 1938. július 21.

Dr. M. CALINESCU.

NEURALGIA
FEJFÁJÁS
HÜLES ELLEN

ANTINEURALGIC

JAVOL

Kapható gyógyszerárakban
és drogueriákban

Öfelsége II. Carol király koszoruja a ravatalon

A külföldi kormányok elnökei résztvesznek az országot ért mély gyászban. Számos távirat érkezett a miniszterelnökhöz és a külügyminiszterhez. Tegnap az Ateneul Roman oszlopcarnokában felállított katafalk előtt rótták le gyászát a főváros közönsége.

Végeláthatatlan csoportokban váraoztak az emberek a késő éjjeli órákig, hogy kegyeletüket lerójják a miniszterelnök emlékének.

Délután a hegyvidáaszvezend törzstisztjei álltak díszőrséget a koporsó mellett, később pedig a nemzeti gárda tagjai és a belügyminisztérium tisztviselői váltották fel őket. A lelkeszek megszakítás nélkül imádkoztak a koporsó mellett.

Öfelsége, II. Carol király gladioluszokból készített gyönyörű koszorút küldött.

A kormány tagjain kívül koszorúkat küldtek a Banca Nationala, a rádiótársaság, a tőzsde, stb. A Gheorghe Lazar-liceum hetedik osztályú tanulói által küldött koszorú szalagján a következők voltak olvashatók: A Gh. Lazar-liceum hetedik osztályú tanulói és Barbu Calinescu volt osztálytársai az elhunyt államférfinek.

GYÁSZ A HADSEREGBEN.

Pénteken késő éjszakáig nyitva maradtak az Ateneul kapui, míg egész éjjel díszőrség állt a katafalk mellett és a lelkeszek imádkoztak. Minovici dr. orvostanár tegnap elkészítette Calinescu Armand halotti maszkját. Az elhunyt lakásán megjelentek a közelet előkelőségei, hogy részvétüket tolmácsolják. Ott volt Ilasievici tábornok, a királyi ház minisztere, Vaida-Voevod, Tatarescu, Vaitoianu tábornok, Presan marsall, királyi tanácsosok, a kormány tagjai, a diplomáciai testület tagjai és számos magas méltóság viselője. Az ország minden részéből a részvétváriatok özöne érkezett Calinescu özvegyéhez és a miniszterelnökséghez.

A nemzetvédelmi miniszter elrendelte, hogy a hadsereg tisztjei, altisztjei és legénysége szeptember 24-én estig balkarjukon gyászszalagot viseljenek Calinescu miniszterelnök és nemzetvédelmi miniszter halála alkalmából.

RADU ANDRONE RENDŐRTISZTET ELTEMETTÉK.

A Mihai Viteazul-rend lovagjai szombaton délután 6 órakor lerótták kegyeletüket Calinescu miniszterelnök iránt, aki élete utolsó pillanataig teljesítette kötelességét. Az igazságügyi palotában gyászülést tartottak. A semmitörvényes teljes ülésén Radulescu Andrei főelnök mondott beszédet és az aljas gyilkosság részleteinek elmondása után dicsőítette Calinescut, a nagy államférfit. A bucarestii felebbviteli bíróság Radu Pascu elnökletével, a törvényszék pedig Teodorescu Vasile elnöke alatt fejezte ki sajnálatát és fájdalomát az országot ért nagy veszteség miatt. Radu Androne rendőrtisztviselő, aki éveken keresztül teljesített személyes szolgálatot Calinescu miniszterelnök mellett és életét áldozta fel érte, 1902-ben született.

Szombaton délután három órakor temették el nagy pompával.

a Balaneanu-temetőben.

RÉSZVÉTLÁTOGATÁSOK AZ ÖZVEGYNÉL.

A halott volt miniszterelnök Dr. Clunet-uccai lakásán a részvétlátogatások valóságilag egymásnak adják a kilincset. Felkeresték az özvegyet az ösz-

szes miniszterek, valamint a bucarestii követségek tagjai, magasrangú katonatisztek és más előkelőségek. A gyászházban könyvet fektettek fel, amely-

A német és magyar kisebbség részvéte

A romániai német népközösség küldöttsége Peter Anton, az FRN felső tanácsának tagja és a népközösség elnökének helyettese, Hans Kaufmes, az FRN főtanácsának tagja és Peter Ulaurus, a német népközösség főtitkárának vezetésével szombaton megjelent Silviu Dragomir kisebbségi miniszter előtt. A küldöttség kifejezte őszinte és mély fájdalomát és

a német kisebbség felháborodását az aljas büntény felett,

amelynek Armand Calinescu volt miniszterelnök esett áldozatul. Kérték, hogy tolmácsolja a kormányának a német kisebbség mély gyászát és hangsúlyozták, hogy Armand Calinescu mindenkor megértéssel viseltetett a német kisebbséggel szemben.

A romániai szlovákok nevében Doval dr. írásban fejezte ki a romániai szlovákok mély részvétét és gyászát.

Dragomir Silviu kisebbségi miniszter a következő tartalmú táviratot kapta Vársárhelyi János kolozsvári református püspöktől:

Egyházam nevében őszinte és mély részvéte-met fejezem ki Calinescu miniszterelnök meggyilkolása alkalmából. A haza nagy fiának emléket mindenkor meg fogjuk őrizni.

A LENGYEL ÉS ZSIDÓ KISEBBSÉGEK DRAGOMIR MINISZTERNÉL.

Dragomir Silviu kisebbségi miniszter az alábbi táviratot vette kézhez:

„A legnagyobb méltatlankodással és felháborodással vettük tudomásul Calinescu Armand volt miniszterelnök tragikus halálát. A lengyel kisebbség nevében biztosítjuk legmélyebb részvétünkönkről, amellyel az ország gyászában osztozunk.

Cercavski szenátor”.

A zsidó kisebbség részéről a következő távirat érkezett:

A Vatikán lapja súlyosan elítéli a merényletet

Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja Calinescu miniszterelnök ellen elkövetett gyilkos merénylet alkalmából a következőket írja:

Ez az új büntény politikai eredetű és azt az elvet igyekezett megvalósítani, hogy a cél szentesíti az eszközt, még akkor is, ha a cél a bosszú és az eszköz a vér és a halál. Az ilyesmit igazolni nem lehet, mert ezt csak elvetemdedt egynéck cselekszik, akik a büntényt kötelességnek tartják és dicsőségnek. Az ilyen cselekmény nemcsak az isteni és emberi törvényeket ütközik, hanem a társadalmi törvényekbe is, amelyek a rendet biztosítják. Éppen ezért a legmélyebben elítélendő. Ez a gyilkosság annál szomorúbb, mert a mai zivataros idők körülményeit akarta kihasználni. Legőszintűbb részvétünkönkről fejezzük ki a román nemzetnek és a román nép gyászában egyek vagyunk.

A BELGA ÉS ANGOL LAPOK A MEGGYILKOLT MINISZTERELNÖKRŐL.

A belga sajtó hosszabb cikkeken méltatja Armand Calinescu érdemét és hangsúlyozza tevékenységét, amellyel a közrendet helyreállította és Románia semlegességét biztosította. A belga lapok beszámolnak arról is, hogy Románia egész területén a legteljesebb rend és nyugalom uralkodik.

Az angol lapok is hosszú cikkeken emlékeznek meg Calinescu miniszterelnökről és a legnagyobb

be a részvétlátogatók beírják nevüket. A részvétlátogatók névsora az alábbiakkal kezdődik: Cornateanu földművelésügyi miniszter, Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter, Victor Antonescu, Mircea Cancicov, Valcovici volt miniszterek, Fabricius nemet, René de Weck svájci, Rais iráni, De Reuter werd svéd, Iovan Ducici jugoszláv, Colas görög, Sir Reginald Hoare volt angol, Praty Suotzo spanyol, Biering dán, valamint a portugál, brazil, argentinali, mexikói, egyiptomi, japán és más követe-

TÖRÖLTÉK AZ EGYETEM ANYAKÖNYVBŐL A GYILKOS MEDIKUST.

A közoktatásügyi minisztérium közleménye. A bucarestii egyetem orvosi fakultásának tanárai a Calinescu Armand miniszterelnök ellen elkövetett aljas merényletrel kapcsolatban tudomásul vették, hogy a merénylet elkövetői között az orvosi fakultás egyik diákja is szerepel. Elhatározták, hogy ennek

nevét az összes anyakönyvekből és egyetemi regiszterekből törlik,

hogy neve soha többé ne szerepelhessen az egyetem többi diákjainak neve mellett. Az orvosi egyetem tanárai mély részvétüknek adnak kifejezést az államférfi halála miatt, aki mint hő az ország érdekeinek védelmében esett el posztján.

„Az ország egész zsidó lakossága lelkes mélyből fájlatja azt a pótolhatatlan veszteséget, amely a hazát érte, amidőn egyik legjobb fia, az illusztris állampolgár és államférfi, Calinescu Armand miniszterelnök tragikus módon elhunyt. Szíveskedjenek a magas kománynak nevében kifejezni mély fájdalomunkat és együttérzésünket, amelyet úgy magam, mint a zsidó lakosság nevében kifejezek.

Fischer Tivadar”.

EGY ISTANBULI LAP MÉLTATÁSA.

„Calinescu Armand a kötelesség áldozata” című mel Langas Sezen, az „Istanbul” című török lapban cikket közöl, amely a következőképpen hangzik: Derék a derek között, intelligens az intelligensek között, idealista hazafi, aki életével fizetett haza iránti szeretetének és kötelességének. Egész életét hazája nagyságának, egységének és dicsőségének szentelte. Calinescu Armand gyilkosai elvetemdedt bűnösök voltak és ellenségei a román hazának és államnak. Nincsen olyan ember, aki ezt a aljas tettet el nem itélné. Csak azok követhettek ilyen tettet, akik ezekben a súlyos időkben el akarták veszíteni országukat, mert a gyilkossággal megkockáztatták egy ország politikai, katonai és közgazdasági létét. Calinescu Armand miniszterelnök elvesztése minden román és barátai számára is súlyos tény. Fiatal, lelkes, elhatározott, vasenergijú és a középértéken felülálló férfi volt. Elve az volt Romániát távolattartás a külföldi elvektől, elgondolása az volt, hogy az országot nyugodtnak láthassák ahol megszűntek a múltbeli belső viszályok. Mindezeket a kívánásait Calinescu életével fizette meg és dicsőségesen halt meg a barrikádon. Áldozat volt kötelességtudásának és idealjának. Éppen olyan hős volt, mint az a kapitány, aki süllyedő hajójával elvész a tengeren. Az ilyen kaliberű államférfiak az ország presztízsét növelik.

részvétell állapítják meg azt a mérhetetlen veszteséget, amit korai halála okozott az országnak. A Daily Mail ezeket írja:

Egy ilyen államférfinak, mint Armand Calinescu, az elvesztése pótolhatatlan veszteséget jelent. Nagy szerencse Romániára nézve, hogy a nehéz időkben rendelkezik olyan államférfiakkal, akik folytatni tudják a meggyilkolt miniszterelnök által megkezdett munkát. Argesianu tábornok miniszterelnökké való kinevezése kitünő benyomást kellett Londonban.

ÓRIÁSI FELHÁBORODÁS FRANCIAORSZÁGBAN

A Havas ügynökség jelenti: A Calinescu miniszterelnök ellen elkövetett merénylet óriási felháborodást keltett Franciaországban. A lapok megállapítják, hogy az elhunyt Franciaországban végzetes tanulmányait, ahol doktori címet szerzett és nagy rokonszenvnek örvendett. Mértékadó francia körökben megelégedéssel vették tudomásul, hogy Romániában teljes a nyugalom és a lakosság megőrizte hidegvérét.

Az olasz lapok kivétel nélkül első oldalon számolnak be Calinescu miniszterelnök meggyilkolásáról, de tartózkodnak minden kommentártól. Lelőzik a kormány kiáltványát az ország lakosságához és megállapítják, hogy úgy a fővárosban, mint az országban a legteljesebb rend uralkodik.

Boris bolgár király részvéte

Boris bolgár király magántitkára tegnap felkérte a szófiai román követet és kifejezte az uralkodó részvétét Calinescu miniszterelnök meggyilkolásából. Kiosseivanoff miniszterelnök személyesen kereste fel Eugen Filotti szófiai román kö-

vetet, hogy a kormány nevében kifejezze részvétét. A bolgár sajtó hosszú cikkében számol be az elhunyt kiváló erényeiről és erélyéről, amellyel sikerült Románia külső és belső rendjét fenntartani.

Magyarország kormánya és sajtója méltatja Calinescu Armand kiválóságát

Budapestről jelentik: Wörmlé János rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, a magyar ügyminiszter állandó helyettese, szombaton jelent meg a budapesti román követésnél, ahol az ügyvivő előtt a magyar kormány és ilon a magyar külügyminiszter legmélyebb szívével fejezte ki Calinescu miniszterelnök agilis elhunytát alkalmából.

Valamennyi budapesti lap feltűnő helyen közölt a bucarestii tudósítást, amely szerint Telegi gróf magyar miniszterelnök Calinescu Armand miniszterelnök meggyilkolása alkalmával lehangú részvétét küldte Bucarestibe. A lapok utalnak arra, hogy Telegi Pál gróf részvétét mély benyomást keltett a román fővárosban.

Calinescu Armand miniszterelnök meggyilkolása kapcsolatban a magyar lapok hosszú cikkekkel foglalkoznak az elhunyt politikai pályafutásáról és dicsérik tevékenységét. A „Magyarország” szerkesztője: Armand Calinescu felismerte a pártpolitikai természetlenségét és gyakorlati megoldási lehetőségeket keresett, hogy megakadályozza a politizálást és megerősítse a dinasztia tekintélyét. Rendkívüli szervezőképességgel rendelkezett sikerült is végetvetni a széthuzásnak. Erélyes beszédekkel a „Vaskéz” nevet szerezték meg magának és Carol király tántoríthatatlan híve volt. Sikerült az ország érdekeit a nemzetközi viszonylatokban is megvédelmezni.

CORDEL HULL TAVIRATA.

Az angol tájékoztató minisztérium közli: Az angol kormánya mély benyomást gyakorolt Calinescu miniszterelnök meggyilkolásának híre. Nyom-

ban utasításokat küldtek Reginald Hoare bucarestii angol követ számára, hogy közölje a brit kormány őszinte és mély részvétét a veszteség fölött. Chamberlain külön táviratban fejezte ki részvétét. A londoni román követség jelentése szerint vasárnap gyászistentiszteletet tartanak az ortodox székesegyházban Armand Calinescu lekiüdvéért.

Cordell Hull amerikai külügyminiszter a román külügyminisztériumnak részvététáviratot küldött és ebben mély meggyőződésének ad kifejezést és egyben biztosítja Amerika népének rokonszenvét a román néppel szemben.

NÉMETORSZÁG RÉSZVÉTE.

Weiszacker német külügyi államtitkár csütörtökön este megjelent a protokollfőnök társaságában a berlini román követségen és a német kormány nevében részvétét fejezte ki.

A TEMESI KIRÁLYI HELYTARTÓ ÉS PARLAMENTI KÉPVISELŐK A TEMETÉSEN.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap délelőtt Bucarestbe utazott, hogy Calinescu Armand miniszterelnök mai temetésén résztvegyen. Ugyancsak elutaztak a temetésre a helytartóság területén lakó összes képviselő és szenátorok is.

Ma délelőtt 11 órakor az összes temesvári templomokban gyászistentisztelet lesz néhai Calinescu Armand miniszterelnök lekiüdvéért. A polgári és katonai hatóságok vezetői és tisztviselői a gyárvárosi görög keleti román székesegyházban tartandó istentiszteleten jelennek meg. A helytartóság tisztviselőit Ciupe Gheroghe dr. királyi helytartósági vezértitkár, a városi tisztviselőket pedig Tieran Emil dr. főpolgármester vezeti.

A MA EMBERE

Irtá: KOSZTOLÁNSZKY ISTVÁN

Az idő egyforma ütemben haladó szekere néhét az ősz határához ért. S csodálatos: bár tudjuk, hogy a természet ezen örökös változót az elmúlás is nyomon követi, mégse keltünk szomorú gondolatokat, mert tudjuk, hogy az elmúlásban vigaszra is találunk. A tél mindenek megfiatalító tavaszt; ez megacélozt életenergiát, a nyár éró gyümölcsként, tapasztalatokat hagy reánk, hogy életünket azok mutatói szerint rendezze, megnyugvással tethessünk vissza megtett útjainkra s vidáman zehessünk a tél elé, melyben nem fog fájni az elmúlás gondolata, mert tudjuk, hogy utána egy jobb tavasz vár feltámadásra.

A természet nagy tanácsadó. Nem hazudik, nem alakoskodik. Öreg betűkkel megírt, nyitott könyv s csak annyi fáradságot kell vennünk, hogy bepillantsunk s egyes lapjait itt-ott el is olvassuk. Minden kétségre, minden életkörülményre van alkotó magyarázata, tanácsa s nekünk csak annyit kell tennünk, hogy azok szót alkalmazzunk.

Amde az élet mindenek elgázolással felegetően rohanó fogatát más kezek irányítják. Gyepőt az ember tartja a kezében, akinek telken közömbös, hogy árkon, bokron átszőkken, melységek fölött-e, szakadékok szélein-e, tenyérig éró sárban rohan-e fogata; neki az a fő, hogy minél hamarabb leszedhesse vágyainak, ajának gyümölcsét, amelyért küzdeni másokat szeretne sorba állítani.

A Ma embere azt hiszi, hogy életejét már érte, ha önzésének s mások iránti gyűlöletének szenvedélyesen lobogó lángjának fényével akkra tért világít be, mely az ő érdekének éppen megfelelő; ahonnan aztán mindenek kiparavolt, hogy annál zavartalanabban áldozhasson önmagának.

Itt tér el az ember életszekere a természet rendszeresen haladó útjától. Amíg a szépek, az színek, a hangnak terehullt imádata örömmel, amorban zengi s illethetetlen küldi örök dalát a magaságok felé, addig az ember önzésének mindenek lenyűgözni akaró szenvedélyében botlul ront neki mindannak, ami éppen az ő életének boldogítására, szebbételezésére, felidítésére van hivatva; de csak azért, hogy azok kizárólagosan az ő szeszélyének, az ő akaratának, az ő vágyának legyenek engedelmes rabszolgái; a veszti észre, nem akarják észrevenni, hogy

szenvedélyének fékevesztett paripái forgatagos tájak, örvények felé ragadták, honnan csak életének kockázatásával menekülhet.

Az életnek nem az örület, nem a téboly a végcélja.

Minden emberben már születésekor benne szünyvad a szépek, a jónak, az igaznak sejtlemes gondolata s csak az élet Májusára vár, hogy mindezek rütybe, bimbóba, virágba fakadva, emberhez méltóan vezessék végig az életet.

Megfoghatatlanul csodálatraméltó az a tény, hogy az ember — úgyszólván resteli, szégyenli testvérszeretetének nyílt bevallását. Mintha ezzel gúnynak, megvetésnek tenné ki magát. S bár tudja, hogy eszelekedete felháborító, jogtalan és milliókra nézve ártalmas is, dacosan emeli fel a fejét s tudatosan keresi azon

Marinescu belügyminiszter rendelete a lengyel menekültek kizsákmányolása ellen

A menekült hivatalokhoz kell betérjeszteni minden a lengyelektől történt adás-vételeit. Letartóztatják a visszaélőket

Marinescu Gabriel tábornok, belügyminiszter, a következő körrendeletet adta ki:

„Azon lengyel menekültek számára, akik átutazási vízumot kapnak Romániában, megengedik, hogy a rendőrség vezérigazgatóságától kapott ingyenes vízum alapján még legfeljebb 15 napig lakjanak Romániában és ezen idő eltelével kötelező módon el kell hagyniuk az országot. Az ebbe a kategóriába tartozó lengyel menekülteknek nincs szültségük tartózkodási engedélyre. Mivel a belügyminisztériumhoz kérések érkeztek az autótulajdonos lengyel menekültek részéről arra vonatkozóan, hogy egyes szakmai becsületet és emberséget nélkülöző garázstulajdonosok az autók megjavításakor, valamint autógumik eladásakor rendkívül magas árakat kérnek, a minisztérium felhívja a figyelmet arra, hogy minden jogos panaszt megvizsgáljanak és abban az esetben, ha a panaszt igazoltnak látják, haladéktalanul elrendelik a garázs végleges

ÚJRA VISSZANYERTE RÉGI ALAKJÁT KRUSCHEN sók rendszeres szedése révén

Kénytelen volt bő ruhákat hordani, a cipők szorították és úján a gyűrű is. Ma újra viselhet testhezilló ruhákat, hála a Kruschen sóknak. Amióta Kruschent szed, 12 kilót fogyott és újra visszanyerte nyulán alakját. De ez az eredmény egyáltalán nem meglepő, mert Kruschen tartalmazza azokat az ásványi sókat, amelyek előfordulnak azoknak a híres európai forrásoknak a vizében, ahová a világ minden tájáról özönlenek a gazdag emberek, hogy gyógykurát tartsanak. Lassan, de biztosan eltávolítja Kruschen a szervezetből a felesleges anyagokat, miáltal megakadályozza az elhízást. Miután lecsökkentette testsúlyát, Kruschen örök és frissességét kölcsönöz. Árak: nagy üveg, 96 let kis üveg 60 let.

eszközöket, melyeknek alkalmazása nemcsak önmagának, de embertársára nézve is feltétlenül szomorúan káros következménnyel van.

Vajjon miben lehet ez körülmelegítő magyarázat? ... A testvéri, a felebaráti szeretet hiányában? ... Mert amíg e szeretet érzése nem ver gyökeret az ember szívében, lehetnek világ-megváltó eszméi, egekét verő vágyai: nyomorúitan fogja leélni életét. Szánalmasabb alakja a társadalomnak a sarki koldusnál, kinek legalább hite van, hogy nem hiába nyújtja ki kezét almiznszáért.

A szeretetlenség útján tünedeznek fel azon sötét alakok, kiknek széttagolt, de az önzés révén mégis lelki közösségben élő társadalmi veti meg alapját a világfelfordulásnak. Nincs erő, hatalom, mely szervezett seregének ellenállhasson. Megfertőzi az élet tavaszának megújodását; pusztító feregként lepi el a nyár éró gyümölcsét, hogy rothadatan hulljon az ősz ölébe, s hogy átokká, siralomvölgyggyé fagyasszon minden lehetétél.

A természet megújódása: erdők, mezők, bércek muzsikája feltétlenül felemelő nyomokat hagy az ember szívében. Meghatottságot, örömet. A villám által sújtott életerős fa önkéntelenül sajnálatra készíti az embert s úgy ösztönzi valami, hogy segítsen azon. És az ember képes megtagadni azon magasztos érzéseket: leküzd, elfojtja, tompítani igyekszik minden erejével, hogy annál nagyobb energia maradjon ridegségének, mely száraz számtani műveletek alapján számítgatja azon eshetőségeket, melyek arannyá változtatják minden gondolatát, minden vágyát, minden óhaját.

Nem téboly, nem örület, nem önzés az emberi élet célja, hanem felebaráti szeretet, mely minden gyarlóságot, minden fogyatkozást kiegyenlít.

Az élet nem harsogva rohanó patak, mely fákat, sziklát képes magával ragadni, hanem egyenesen hömpölygő folyó, melynek partjai buján virul a tenyészet.

A napi sajtó híreinek tömkelegéből vajnai ritkán olvasunk valami megkapott, szívet, kellőmest, tele van olyan szomorú dolgokkal, melyeknek egy milliód része is elégséges arra, hogy az embernek a jövőbe vetett hitét, reményét, gyökerestől kitépje.

S mindezen történéseknek vajjon ki a főszereplője? Az ember, kinek önzése sose változik. Kinek a természet csak azért ad tanácsot, hogy azt érdekének igájába hajtsa, hogy végéreményében az élet romjain elkesereghezzék: Nincsen a mindenségben vesztes, csak én!

bezárását, míg a közvetítőket letartóztatják. Szeptember 23-iki hatállyal az ország minden rendőrsége mellett

külön hivatal állítanak fel a lengyel menekültek ékszerai, autói és egyéb értéktárgyai eladásának ellenőrzésére.

Ez a hivatal láttamoz minden olyan megállapodást, amely hasonló eladásokra vonatkozik. A hivatalokban egy szekértől is működik majd, aki tiltakozását jelentheti be az adásvételi megállapodás ellen, ha kiderül, hogy ki akarják zsákmányolni a menekülteket. A fenti hivatalokban résztvehetnek a lengyel nagykövetség, valamint a lengyel konzulátusok és segédhivatalok megbízottai is. Minden egyes ilyen hivatalban nyilvántartást fektetnek fel a létrejött megállapodásokról. A fenti hivatalon kívül létrejött adásvételek érvénytelenek és a vásárlókat letartóztatják“.

Bankkönyvelő feltűnő botránya Amerikában

„Adolfkám szállj le a szikláról, mindent megbocsátok”

Newyorkból írják: Az a „szenzációs öngyilkosság nagy közönség jelenlétében”, amely néhány hónappal ezelőtt nemcsak az amerikai Egyesült Államokat, hanem az egész világot foglalkoztatta, megismétlődött. New-Jersey államban a Palisades öbölben egy magas sziklára felmászott Adolf Gamelin bankkönyvelő és hangosan kiáltani kezdett:

— Azonnal leugrom innen, ha Josephine nem igéri meg, hogy megbocsát.

A kiáltásra hatalmas tömeg verődött össze a parton. Az odavalósiak tudták,

ha a szikláról leugrik, összetöri minden csontját, mert a szikla körül apró kiálló sziklák vannak.

Természetesen azonnal értesítették a rendőrséget is. A rendőrség a tüzoltósággal karöltve létrákon akart felmászni a sziklára, de Gamelin lekiáltott hozzájuk:

— Ha létrát támasztanak a sziklához, azonnal leugrom.

A rendőrpáncsnok attól félt, hogy Gamelin fenyegetését beváltja és ezért abbahagyta a mentést.

Közben a városban is elterjedt a hír. A közönség autókön sietett a „hecc” színhelyére. Akkor tömeg verődött össze, hogy

már lovasrendőrt kellett telefonálni a rendfentartásá végett.

Közben Adolf színet nélkül ordította:

— Ha Josephine nem bocsát meg, leugrom innen!

A kivonult rendőrség parancsnoka elhatározta, hogy előteremtí Josephinet, ha a föld alól is. A közönség sorában volt valaki, aki ismerte a hölgyet.

Josephine gépirónó volt egy nagyruházban. Rendőrök robotgát az áruháza és előkerítették a fiatal leányt. Megmondták neki, miről van szó. Eleinte hallani sem akart a „mentésről”.

— Csak dögöljön meg az az undok, — mondta hevesen — nem kell sem testemnek, sem lelkemnek többé.

A rendőrök kérlelni kezdték és elébe tárták, hogy mégis emberi életről van szó, nem szabad tehát macskaködni. Josephine szíve megpuhult és kiment a „tett színhelyére”. Itt azután a rendőrpáncsnok könyörgésére a következőket mondta:

— Adolfkám, szállj le a szikláról, mindent megbocsátok, ismét boldogok leszünk.

A szívvel-lélekkel kiejtett szavaknak megvolt a hatása. Gamelin lemászott a szikláról. Boldog mosollyal sietett Josephine felé. De még, mielőtt odaért volna,

hat markos rendőr megragadta Adolfot

és a törvény nevében letartóztatták. Az amerikai törvények ugyanis szigorúan büntetik az öngyilkosság kísérletét és ezenfelül sulyos botrányokozásért is felelősségre vonják. Josephine elájult. Amikor magához tért, ajkát biggyeszten szökött a körülötte lévőkhöz:

— En csak azért jöttem ide és bocsátottam meg Gamelinnek, hogy ne ugorjék le a szikláról. De eszemágában sem volt, hogy igazán kibéküljek vele. Soha! Soha!

Igy végződött a második „szenzációs öngyilkosság a nagyközönség jelenlétében”.

Mi a különbség a férfiróok és az irónők között

Párisból írják: A „Nouvelles Littéraires” anekdot rendez „a férfi- és női irodalomról”. Legújabb számában Páris egyik leghíresebb sebésze, Henri Mondor és Margherita Sarfatti, a kiváló olasz írónő szól hozzá a témához.

— Ha mindenképpen meg akarják határozni az irónő és a férfi író sajátos tulajdonságait, azt szokták mondani, hogy a nőknél több az érzékenység, az alkotóerő azonban férfitulajdonság. Mi a véleménye erről?

A híres sebészprofesszor, aki az irodalomnak is nagy ismerője, így válaszolt erre a kérdésre:

— Vannak nők, a kik erővel és lendülettel írnak s vannak férfiak, akik exhibicionizmusukkal és kedvességükkel tűnnek ki: most már hormonjaik arányát kell-e kutatnunk? Nehéz kérdés ez! Bizonyos férfi írónál, az „emlékezések” és „naplók” specialitásainál vajjon nem találunk-e „vénlányos” fecsegést és pletykázást a kritikai és teremtő képességek mellett?

— S némely írónő nem lehet-e ráismerni nőalakjában, mintha csak egyéniségük női részét akarták volna kifejezni bennük?

— Flaubert valóban ezt mondta: „Madame Bovary én vagyok”. Azt hiszem, kedves Duhamel és elmondhatná: „Cécile én vagyok”, de vajjon kívánhatjuk-e Francois Mauriacól, hogy hasonló nyilatkozatot tegyen Thérèse Desqueyroux-ról? (Ez a szerencsétlen és megható életű mérgekeverő Mauriac két regényének a hősnője: mind a kettő le van fordítva magyarra is.)... Ha mégis osztályoznunk

kell, azt hiszem, az irónőkben különösen a rendkívül finom figyelőképeséget, a bájos kifejezés tehetségét, a nyelv hizelgő lágyágának ismeretét, valómásra való hajlandóságát csodálhatjuk; de csak legfőbb szintű műveikben, azokban, amelyekben nem próbálják a férfiakat utánozni.

Margherita Sarfatti ezt mondja:

— Csak egy irodalmat ismerek. De a temperamentumok különböznek. A temperamentum lehet férfias vagy nőies, egy nőnek lehet férfias, egy férfinek lehet nőies temperamentuma. Minden férfinek vannak női tulajdonságai, mert az ember bonyolult és sokféle lény. A művész kétszeresen bonyolult és sokféle. Némely írónőban a férfias elem uralkodik, másokban a nőies elem... Csak jó irodalmat vagy rossz irodalmat ismerek. De még itt sem lehet könnyen különbséget tenni.

— Véleménye szerint a nők könyvei hatottak az irodalomra?

— Igen — válaszolja mosolyogva Margherita Sarfatti. — Nagyon rossz hatást tettek annyiban, hogy a nők olvasás helyett mindnyájan rávetették magukat az írásra. Ki fog olvasni ezután? A fiatalokat lekötö a tanulás és a sport, a férfiak üzleti és hivatalos ügyekkel foglalkoznak, a mozi és a rádió érdekli. Azok a nők pedig, akik otthonlők és nem sselnek, regényeket firkálnak. De beszéljünk komolyan. Az irónőknek természetesen rengeteg hibája van. A férfi írónak is... Egyszerűen emberi hibák ezek.

4 évig szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomorfájdalmaktól

Const. D. P. Neagu, Chiold, jud. Buzau, f. évi április 7-én a következő levelet küldte nekünk:

„Tisztelettel hozom sz. tudomására, hogy 4 éven keresztül szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomorbaiban, míg kb. két hete — hála Istennek — az Önök GASTRO-D. gyógyszerére feljött a meggyógyulásom, kijelenthetem, hogy rövid használat után nálam olyan szinte hihetetlen eredmény mutatkozott, hogy eddigi borzalmas fájdalmaimat teljesen lecsendesítette, miért, kérem fogadják legőszintűbb köszönetemet. Szíveshívenek nagyszerűen bevált gyógyszerükből egy üveget utánvétellel küldeni, hogy a kvótámat folytathassam.”

Mit lehet fenti, mindenki részére rendelkezésre álló öszinte sorokhoz még hozzáfűznöm.

A GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszeráránál, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A lelki fegyverek

Ami a dangzi beszéd a háborus lelkesedéstől, mondott az a legáltalában jellemzi a háborúban álló és a háborúval fenyegetett népek lelkiállapotát. Sem a német, sem egyetlen más nép sincsen abban a görögöttes gyermekiesen öntudatlan háborús-módban, amelyben 1914-ben volt. Ezzel szemben úgy látszik, a tömegek lelke megőregedett és a tárgyaltan mámor férfissá vált: komolysággá és eltökéltséggé változott. A lelkesedés minden nézőlelkiismeretét, kötelességérzetét vált. Ennek az állapotnak a valóságát a háboru husz napja igazán megmutatta. Csak egy kötelességérzettel áthatott hadsereg képes arra a nagy haditeltetésre, amely a németek végbevitte, viszont csak egy erkölcsileg magas színvonalú hadsereg lehetett képes — a háboru és előre kellően megfontolt hadvezetés mellett — a védelemnek és elszántságnak arra a próbatételére, amelyet a lengyel hadsereg megállott és reménytelenül, egyes pontokon ma is megáll, mintegy megvédeni a rostandi bölcsességre, hogy „verekedjék az eggyel, még akkor is, ha nem bíztak siker, sőt esélyesebb, mert hőshöz való.”

Eloszlott tehát egy feltevés, amelyet a háboru előtt annyiszor hangoztattak és ez az, hogy a háboru nem alkalmas a hadviselésre, vagy ez alább is egy beláthatóan rövid háboru lehet csak a világháboru okai és céljai annyira komplexek voltak, hogy azokat népszerűen megérteni alig tudták tenni a tömegek számára. Súlyos volt tehát, hogy frázisokkal, szóvirágokkal, dezzék az igazi okokat és célokat és felkelték a közönség érdeklődését, amely a gondolkodás fonalának megvágására volt alkalmas. Huszonöt év alatt a tömegek megőregedtek, megéregtek. A világháboru lelkiismeretüknek nem lehetett volna dolgozni a háboru prologusánál, főleg már azért sem, mert a háboru megelőző előjáték néhány éven át a közönség szeméi előtt folyt le és annak bírálatát lehet bocsátva. Csak a titkos diplomácia borszerű konyháján főzettek olyan ételt, amelynek élvezéséhez a mámorról is gondoskodni kell. Nem mondaná, hogy az utolsó évek diplomáciai fordulatai események lettek volna, mégis az események és megváltóvá válásuk jórésze állandóan a történelmi szemlélet megváltoztatásában állottak. Mindenki látta azokat és mindenki éppelhetett azon. Olyan álményt formálhatott, amely lelki beállítottságot megfelelt. És ez tudatossá, lélekben acélozott állapot a háboru statisztáit: az embereket. És ne hissenki, hogy a háborunak ezt a lelki fegyverét lehet szerelni. Ne bizzon egyik fél sem saját gondolatjának erejében, hogy ne bizzon senki a összetettségek felbomlásában. A lelkeket éppen nem lehet kiéheztetni, mint a gyomrokat. Itt félre eltökéltségek állanak egymással szemben és a lelki leszerelés képtelenségnek tűnik.

Tisztában kell ezzel lenni, amikor európai népek vezetőinek ismét és ismét a háboru és béke között kell választania. Ezt a háboru az nyeri az, aki több munióit tud áldozni és kevesebb frázist használ. A szóvirágok, a frázisok nem alkalmasak többé a népi mámor fejlesztésére. Az emberi a tárgyilagosság és valóság becsülésén épül fel és a gondolati világ összetétele kivét minden anyagtól, amelyet a háboru oka vagy célja feljuttatna beadnak. Lelki felkészülésben találta a háboru az emberiséget. A kötelességérzet dolga a lelkekben is megfeszíti a magáét, de erre a értékesebb hadianyagra — amely eddig minden dalon jelentkezik — csak addig lehet építeni, ha azzal vissza nem élnek, amíg a háboru okai tekintetében nem folyamodnak a vezetőik a munió-felhasználás eszközéhez, amíg nyílt és becsülettel szándékkal társzik fel a tömegek előtt, hogy kell-e a háboru folytatni.

SCALA

Ma, vasárnaptól kezdve.

JEAN GABIN

szuperfilmje

A CSÁBITÓ

A legszebb szerelmi történet a legjobb francia színésszel

METRO JURNAL

Vasárnap délelőtt 11. órakor

„Három a kislány”. Petrovits, Paul Hörbiger, Maria Andersgast

A német—lengyel kérdés a statisztikai tudomány tükrében

A versaillesi békében a német birodalom 42.929 négyzetkilométer területet kénytelen volt népszavazás nélkül átengedni Lengyelországnak, az 1910. december 1-én tartott — az átadás előtti utolsó — népszámlálás szerint 2.962.424 lakossal. Ezek közül „csak német anyanyelvű” 1.100.372 (37,2 százalék), német és más anyanyelvű 29.143 (1 százalék), lengyel 1.715.109 (57,9 százalék), kasub, mazur, litván 113.789 (3,8 százalék), egyéb 4.011 (0,1 százalék).

Ezen felül Danzigot és közvetlen környékét 1910-ben (330.630 lakosból nem kevesebb, mint 313 ezer 336 (95,4 százalék) német anyanyelvű — tiltakozása ellenére — ugyancsak elszakították a német birodalomtól és belőle egy alig 1914 négyzetkilométeres „szabad államot” létesítettek, nagymértékben korlátozott felségjogokkal: külügyeit 1921.

óta Lengyelország képviselte, 1922-ben pedig a lengyel gazdasági vámtérletbe is bekebeleztek. A posta, vasúti és hajóforgalom terén is különleges előjogok illeték meg Lengyelországot, mely 1923-ban löszerraktárt rendezett be a danzigi kikötőben az u. n. Westerplattent.

A német-lengyel vitás országrészekből 25.546 négyzetkilométernyi területre nézve sikerült a német békeküldöttségnek Versaillesben népszavazást elérni, ahol 1910-ben itt 2.655.290 ember élt. Ebből anyanyelvére nézve csak német 1.094.772 (41,2 százalék), német és más anyanyelvű 110.187 (4,2 százalék), lengyel 1.251.070 (41,1 százalék), kasub, mazur, litván 171.970 (6,5 százalék), egyéb 27.287 (1,0 százalék).

Népszavazás két részben

A népszavazást két részletben tartották meg: Kelet- és Nyugatporoszország népszavazási területein 1920. július 11-én, míg Felsősziléziában 1921. március 21-én.

Az 1920. július 11-iki népszavazás összesen 14.811 négyzetkilométerre terjedt ki. Ezen a területen az 1910. évi népszámlálás szerint 716.704 ember élt, ebből csak német anyanyelvű 427.842 (59,7 százalék), német és más anyanyelvű 21.847 (3,0 százalék), lengyel 93.864 (13,1 százalék), mazur, kasub, litván 171.945 (24,0 százalék), egyéb 1.206 (0,2 százalék).

A németek itt szintén példátlan győzelmet arattak: 476.030 érvényes szavazatból nem kevesebb, mint 460.103 (96,6 százalék) esett a német birodalomra és csupán 15.927 szavazó (3,3 százalék) kívánta a Lengyelországhoz való átszátalást. A mazurok szinte kivétel nélkül kitartottak a német birodalom mellett, sőt a lengyelek többsége is meg akart maradni az eddigi államkeretben. Igaz, hogy az orosz-szovjet csapatok éppen akkor törtek diadalmasan Varsó felé és csak három hónappal később mentette meg a „visztulai csoda” a már teljesen elveszítettnek látszó lengyel ügyet.

Annál kétségesebb volt a helyzet Felsősziléziában. Itt 10.735 négyzetkilométeren 1.938.586 lakos tömörült, vagyis átlag 180 jutott egy négyzetkilométerre. 1.157.210 (59,7 százalék) az 1910. évi népszámlálás szerint is, lengyel anyanyelvű, 666.930 (34,4 százalék) csak német és 88.340 (4,6 százalék) kettős anyanyelvűként szerepelt. A leadott 1.186.758 érvényes szavazatból azonban mégis 707.393 (59,6 százalék) esett a német birodalomra, míg Lengyelországra 479.365 (40,4 százalék).

A felsősziléziai népszámlálási terület 23 körzete közül, 16 körzet szavazóinak többsége foglalt állást Németország mellett és csak 7 körzete ellene. Az 1.261 községből 664-ben volt német szótöbbség, 597-ben pedig lengyel.

FELSŐSZILÉZIAI KETTŐSÖZTÁSA.

Felsősziléziát az 1922. május 15-én, Genfben kötött megállapodás szerint kettősöztették. Népszavazási területből csak 3.212 négyzetkilométer jutott ugyan Lengyelországnak, de ezen a részen zsúfolódott össze a lakosság 46 százaléka, az 1910. évi népszámlálás szerint 892.547 ember. Ezek közül csak német anyanyelvű 263.950 (29,6 százalék), kettős anyanyelvű 37.081 (4,2 százalék), lengyel 584.873 (65,5 százalék), más 6.643 (0,7 százalék).

A népszavazás eredménye alapján Lengyelországnak ítélt területen 510.291 érvényes szavazatot adtak le, ami az összes érvényes szavazatok 44,2 százaléka, vagyis 30.926-tal több, mint az egész Felsősziléziában Lengyelországra esett 479.365 szavazat. Ebből a Lengyelországhoz való csatlakozás mellett szót 284.589 (55,8 százalék), míg 225.702 (44,2 százalék) a német birodalomra esett.

A német birodalomnak 7.522 négyzetkilométert (70,1 százalék) hagytak meg a felsősziléziai népszavazás területéből, 1.046.039 lakossal (54 százalék). Ezek közül az 1910. évi német népszámlálás szerint anyanyelvére nézve csak német 402.980 (38,5 százalék), kettős anyanyelvű 51.259 (4,9 százalék), lengyel 572.337 (54,7 százalék), egyéb 19 ezer 463 (1,9 százalék).

Az itt leadott 676.467 érvényes szavazatból (az összes érvényes szavazatok 57,0 százaléka) 481.961 (71,2 százalék) németpárti szavazattal szemben 194.776 (28,8 százalék) kívánta a Lengyelországhoz való átszátalást.

A NÉPSZAVAZÁS MÉRLEGE.

Készítsük most el Kelet- és Nyugat-Poroszország és Felsőszilézia népszavazási eredményének egyesített mérlegét.

Leadtak összesen 1.662.788 érvényes szavaza-

tot. Németországra esett 1.167.496 (70,2 százalék), Lengyelországra 479.365 (29,8 százalék). Ezzel szemben a német birodalomnak meghagyott területeken 476.030+676.467=1.152.497 érvényes szavazatot adtak le, ami az összes érvényes szavazatok 69,3 százaléka, vagyis mindössze 15.000-rel kevesebb (0,9 százalék), mint amennyi a német birodalomra leadott 1.167.496 szavazat alapján megillette volna Németországot.

A népszavazási területek megosztása tehát csupán egy árnyalattal tért el Németország rovására a számtani igazságtól.

Németországra azonban nemcsak azt kifogásolták, hogy Felsőszilézia kettősöztetésénél Lengyelországra a népszavazás eredményének meg nem felelő előnyben részesült, hanem méginkább sérelmezte, hogy a német-lengyel vitás területek nagyobb felétől teljesen megtagadták az örendelkezési jogot. A német békeküldöttség Versaillesben csak Posen tartomány lengyel többségű részének (kb. 20.000 négyzetkilométer) elszakadását volt hajlandó önként elismerni, ahol a lengyelek már 1919. januárjában magukhoz ragadták a hatalmat, de a végökig ragaszkodott a tartomány szerinte német jellegű északi határvidékéhez (Netzegau), valamint egész Nyugatporoszországhoz. Azonban a területi rendelkezések e területek legnagyobb részét (mintegy 26.000 négyzetkilométer) — lakosságuk megkérdőjezése nélkül — szintén kiszakította Németországból, megal-

Tudományos ülés — gázálarccal

A tanácskozó teremben táblák jelentik, hol vannak a legközelebbi óvóhelyek

Az angol birodalom nagy tudósegyesülete, a British Association a válságos idő ellenére is megkezdte évi tanácskozását Dundeeben. Sir Albert Seward, a cambridgei egyetem növénytan professzora, az ásatag növényeknek egyik leghíresebb szakértője, megtartotta elnöki székfoglalóját. Arról beszélt, hogy ősi növények apró maradványai-ból hogyan lehet rekonstruálni magukat a növényeket, egész tájakat és hogyan lehet fontos ismereteket szerezni általuk a föld és az emberiség történetéről.

Ha az ásatag növényeket mikroszkopikus vizsgálat útján összehasonlítjuk a maiakkal, meg lehet állapítani, hogy a mai növények milyen ősköztől származnak. A mai növények különben maguk is sokkal nagyobb multra tekinhetnek vissza, mint az ember. Az emberi élet nem több egymillió évesnél, a mai növények nagyrésze azonban majdnem ugyanilyen alakban már 200 millió évvel ezelőtt is élt és virágzott.

— Hatvanmillió évvel ezelőtt, — mondta ezután Sir Albert — egy azóta elpusztult kontinens húzódtott Észak-Irországtól és Nyugat-Skóciától 2000 mérföldnyire, csaknem az Északi Sarkig. Ennek az elvesztett kontinensnek a nyomait — a geológusok Thulénak nevezik — megtalálták ásatag maradványokban, különféle helyeken, például a Hebridokon.

Sir Albert ezután felszólította hallgatóit, hogy repüljenek vele vissza az időben a thuleni kontinensre.

— Alig tettük meg repülőutunk ötvenedrészét, máris

éltünk az ember nyoma.

Városov Margit

október hó 1-én

testarányosító- és ritmikus torna-fanfolyamait

III., Strada Doja
19 sz. alatt újabb megkezdii.

kovta az u. n. lengyel folyosót (korridor), holott a németek itteni 50 százalékos is megközelítő magas aránya feltétlenül indokoltá tette volna a népszavazást.

NÉMET TERÜLETVESZTESÉG.

Németországot a versaillesi béke következményeként végeredményben 48.056 négyzetkilométernyi terület veszteség érte — Danzigot is ideszámítva — Lengyelország javára, ami Németország 1914. előtti területének (540.857 n.-kilométer) 8,9 százaléka). E területen az 1910. évi népszámlálás szerint 4.185.601 ember élt (Németország akkori 64 millió 925.993 főt kitevő lakosságának 6,8 százaléka), mégpedig 1.679.658 (40,1 százalék) német, 69.263 (1,7 százalék) német és egy más anyanyelvű, 2.309.472 (55,2 százalék) lengyel, 116.068 (2,8 százalék) kasub, mazur, litván és 11.140 (0,2 százalék) egyéb anyanyelvű.

A Lengyelország javára átengedett országrészek területének csupán 6,7 százalékat (3.215 négyzetkilométer), népességének 21,3 százalékat (892 ezer 547) csatolták át népszavazás alapján, míg 89,3 százalékos (42.929 négyzetkilométer) a lakosság 70,8 százalékaival (2.962.424) népszavazás nélkül, mégpedig ennek nagyobb felét — mint már említettük — a német békeküldöttség leghatározottabb tiltakozása ellenére, végül a terület 4,0 százalékból (1.914 négyzetkilométer) alkották meg Danzig „szabad” városállamot, ahol a lakosság 7,9 százaléka (330.630) élt.

Németországtól Lengyelországhoz csatolt terület, — Danzig nélkül 46.142 négyzetkilométer — Lengyelország 1938. előtti területének (338.600 négyzetkilométer) 11,9 százaléka. E területen az 1910. évi népszámlálás által összeírt 3.854.971 lélek közül 1.364.322 (33,4 százalék) német, 66.224 (1,7 százalék) kettős anyanyelvű, 2.299.982 (59,7 százalék) lengyel, 113.814 (2,9 százalék) kasub, mazur, litván és 10.629 (0,3 százalék) egyéb.

Molnár Endre.

Egyedül maradunk egy olyan világban, amelybe csak sokmillió év múlva fog belépni az ember. Különös és mélyebbre ható tekintettel nézhetjük a természet pompás szépségét. Rádöbbenünk az ember jelentéktelenségére; másrészt magasabbra becsüljük a szellemi értékeket és mélyebben átérzük a végtelennel való kapcsolatot.

Az ásatag növénytan megállapítása szerint, mint a professzor elmondta, igen sok olyan növény, mely millió évekkel ezelőtt otthonos volt Európában, most csak a Távol-Keleten található. Ezt a tényét másképp alig lehet magyarázni, mint a kontinensek „vonulásával”. Ahogy a jéghegyeket lassan hajtják az óceán áramlatai, ahogy a felhők vonulnak az égen, úgy, de sokkal kisebb sebességgel valószínűleg helyet változtatott a föld sziklás kérgének sok darabja a geológiai időben.

A Manchester Guardian vezércikkében foglalkozik ezzel az elnöki székfoglalóval.

„Egy olyan világban, — írja — amelyet az ember éppen most csuszamlós iszappá változtatott, megkönnyebbülés a British Association előkövel

olyan korba utazni, mikor az embernek még nyoma sem volt.

A British Association kongresszusának ülésében egyébként igen sok az üres szék. Sok egyetemi tanár, mérnököt, orvost, katonai és haditengerészeti szakértőt, aki rendszerint részt szokott venni a kongresszus ülésein, hadiszolgálatra hívtak be.

A delegátusok nagyrésze

gázmaszkot is vitt magával.

A tanácskozástermekben táblák jelzik, merre vannak a legközelebbi légvédelmi óvóhelyek.

PÁLYAVÁLASZTÁS

Egy apa írja:

— A fiam pályaválasztás előtt áll. Olyan pályát szeretnék számára, amelyen még nincsen túlszűfoltás és amelyik biztos megélhetést ad.

Ennek az apának, de minden apának hasonló kérdésére nehéz tanácsot adni. Ma majd minden pályát túlszűfolt. Mindenütt sok az eszkimó s kevés a foka. Ha az újságban hirdetés jelenik meg, hogy ilyen, vagy olyan állásra fiatalembert keresnek, százával nyújtják be az ajánlatokat. A közhivatalokhoz, postához, vasúthoz, bankokhoz, gyárakhoz, biztosítókhoz, kereskedelmi és ipari vállalatokhoz állandóan érkeznek a levéltel iránti kérvények özöne.

Nehéz ma az elhelyezkedés. Éppen azért em nagyon lehet válogatni az állásokban, az utópályákban. Meg kell ragadni az első alkalmat az elhelyezkedésre. Bármilyen állásban is könnyebb kivárni aztán egy másikat, amelyik esetleg jobban megfelel.

Ma senkinek nem hoznak ezüsttálcán olyan lást, amelyen hamaros az igazgatói rang és zetés és a mielőbbi nyugdíj. Ma a pályát kereső ifjú nem válogathat, mint tót a vadkertben, egy Berci a csikban. Ma meg kell ragadni minden állást, amely megélhetést ígér, persze olyan retek között, ahogy azt az ifjú ki tudja magának veredni, helyesebben mondva: ahogy azt tudja dolgozni magának.

Minden pályán ezren és ezren dolgoznak. Ezért akad még olykor hely az ezeregyediknek. És minden pályán van munkanélküli is. De minden pályán megjavulhatnak a ma még rossz munkaviszonyok. Minden pályán akad éhbéért dolgozó munkás, de minden pályán van olyan, aki szépen, sőt fényesen megél.

A pályaválasztást második születésnek lehet mondani. Ezen keresztül nő bele a gyermek, ifjú az életbe. Azért a szülő ne azt nézze elszörban, hogy ő melvik pályát tartja megfelelőnek. Hanem azt kell vizsgálni, hogy a gyermek részére melyik a megfelelő pálya. Azt kell zni, hogy a gyermeknek mire van kedve, hajlandósága. Az a gyerek, akit rákényszerítenek éve ellenére valamely pályára, boldogtalanabb, mintha rossz házasságot kötne. Az ilyen gyenge és rosszul kereső munkás lesz és rít kedvtelenül, immel-ámmal végzi munkáját, baleset is könnyebben éri. Akit nem érdekel munkája, az szerezéstelen és szegénységben fogódó ember lesz.

Minden pálya, amelyen valaki dolgozik, ész embert kíván. Ismernie kell a mesterséget, ismernie kell a szerszámot, amellyel dolgozik és ismernie kell az anyagot is, amelyet felgőz. A gyermek ismerje meg a szakmát, melybe lépni akar. Ne járjon úgy, mint az a k, akit apja optikusnak szánt. Amikor megjejt vele a mesternél, ez azt kérdezte a gyermekét, hogy látott-e már optikus műhelyt. A gyermek nemmel választott. Az optikusnak arra a kérésére, hogy lát akkor miért választotta ezt a szakmát, kijelentette, hogy nem ő választotta, hanem az apja.

Nem szabad tehát a gyermek pályaválasztását elsietni. El kell vinni különböző műhelyeket, kereskedésekre már iskoláskorában. Csak így látogatóba menjen oda. Nézzon körül. Majd lébred a figyelme, az érdeklődése valami szakmára iránt. Meg kell kérdezni aztán a gyermeket, hogy mihez van kedve? És ha megnevezi a mesyegyet, amely neki tetszik, hagvni kell, érjen meg benne a gondolat, hogy majd arra a szakmára lép, ha kikerül az iskolából. Ha közben ándéka megváltozik, nem kell ellene lenni, ha más mesterségre vágyik. Inkább akkor változtasson pályát, amikor még egyre sem lépett. Nem sokat ér az olyan iparos, aki suszternek tanul, de elveszti kedvét és kőműves lesz, hogy végül is lakatossá legyen.

És éppen így vagyunk az értelmiségi pályákkal is. Sok szülő elhatározza, hogy fiából orvosot nevel és bárhogya is ellenkezik az érettségigett ifjú, az orvosi egyetemre kell iratkoznia. Idig a műgyetemre szeretett volna iratkozni. A tanárokat nevelnek olyan ifjakból, akik jó jószok lettek volna. Ne feledje el a szülő, hogy nem magának választ pályát, amelyhez kedve van. Hagyja a pályaválasztást a gyermekére. A legfeljebb arra szorítkozzék, hogy esetelje a gyermeke előtt egyik, vagy másik pálya előeit, vagy hátrányait. De magát a választást nezza az érdekelte. Sok kenyérkereső ember, aki pályáján nem tud boldogulni, keserűen gondol vissza arra, hogy arra a pályára az apjaja kényszerítette, holott más pályára szeretett volna menni. Ugy gondolja, hogy bizony jobban boldogulhatott volna a saját maga ál-

Aranyér ellen
Goedecke féle Anusol!

Talán nem ismerjük meg...

A gázlarc bevonult a divatba. Mondhatjuk úgy is, hogy polgárjogot nyert, ruházati cikké lépett elő. Viselik reggel, déli korzón, délutáni teán, esti összejövetelen, egyformán jól áll uccai, estélyi és sportöltözékhez, munkásruhához és a falusi nép ruházatához. Hordja kicsiny és nagy, férfi és nő, csecsemők részére különleges álarcot készítenek, hasonlóképpen a kedvenc háziállatoknak is, így például jóvalutájú nagyvárosokban kutyákról és macskákról is gondoskodtak, de nem feledkeztek meg a lovokról, tehenekről, kecskékről, bárányokról és más hasznos jószágokról sem. Mindenki kap gázlarcot, a gyárak milliószámra dobják piacra, konjunktura van gázlarcban. A hadviselő országokban a férj álarc nélkül nem megy hivatalba vagy műhelybe, a feleség sem merészkedik ki nélkülül az utcára. Piacon, vásárocsarnokban a kofák mellett a gyümölcs és főzelék asztalon ott van a hosszas fémdoboz is, amelyben a furcsa gumiholmi pihen. A rendőr, villamoskalauz, az uccaspró, a sofőr nyakában vékony szíjon fémtáska lóg, benne gázlarc. Elemlés emberek kis táblát árulnak, amelyen az idők szelleméhez mérten megreformálták a figyelmzetést: „Ne feledje magával vinni botját, ernyőjét, aktatászkáját és — gázlarcát”.

A hadviselő nemzetek lázas védekezése kihat a semleges államokra is. Főként azokra az országokra, amelyek a harcolók mellett terülnék el. A gyárak itt is folytatódólag üzembem készítik az álarcokat, tanfolyamokon oktatják ki a lakosságot, hogyan viselkedjék, mit kell tennie, ha elfőn a veszély ideje, mert sohasem lehet tudni, hogy mikor lesz a semleges országból hadat viselő ország. Mostanában a meglepetések korát éljük, amikor semmi sem lehetetlen. Ajánlatos az óvatosság, jó idejében felkészülni minden eshetőségre. Tulajdonképpen főlősleges a gáztámadás elleni védekezés, mivel előreláthatóan nem lesz gáztámadás. Jogunk és okunk van hinni ennek a harci eszköznek a félretételében:

1. Közvetlenül a háboru után az európai álla-

tal választott pályán, mint azon, amelyre kényeszerítették.

És ha az iskolából kikerült ifjú valamely állást megválaszt, akkor a szülő ne szőljön bele, hogy az állás nem jó, hanem örüljön neki, hogy a fiának megtetszett. Ne ócsárolja előtte előre az állást, amelyen még el sem helyezkedett. hogyan legven kedve dolgozni és előre törekedni azon a pályán, amelyet már előre lesajnálta előtte?

Ma nem lehet olyan pályát találni, amelyen nincsen túlszűfoltás. Éppen ezért ne kényeskedjünk és ne válogassunk túlságosan. Örüljünk, ha gyermekünk dolgozni akar és maga választja ki magának azt a teret, amelyen kényerét meg akarja keresni. Tőle függ aztán, mennyire küzd ki magának a sikert. (k. e.)

mok Genben nemzetközi egyezményt irtak alá, hogy nem használnak mérges gázt.

2. Néhány évvel később ismét aláírtak ilyen egyezményt.

3. Roosevelt elnök és Pius pápa az emberiség és irgalmasság nevében szépen megkérték a jelenleg harcba álló országokat, hogy ne alkalmazzák ezt a szörnyű fegyvert.

4. A jelenleg harcba álló országok az emberiség és irgalmasság nevében meg is ígérték, hogy nem alkalmazzák ezt a szörnyű fegyvert.

Ha napjainkban szabad még józan logikáról beszélni, úgy felmerül a kérdés: amennyiben írott szerződések és komoly ígéretek biztosítják a gáztámadás kizárását, miért kell mégis védekezni ellene?

A választ a kérdésre a komolytalanok és logikusan gondolkodni nem akarók adják meg, mondván: Hiszünk a nemzetközi szerződések erejében, nemkevésbé az államférfiak ígéréteinek szentségében, de balgaságunkban úgy véljük, hogy gáztámadás ellen mégis jobban véd meg a gázlarc, mint a szerződés.

A gáz, mint harcieszköz, valóban borzalmas és embertelen. Alattomosan és orvul támadja meg az embert. Szintelen, szagtalan, nem látjuk, nem halljuk, egyszerre csak itt van és aki belélegzik belőle egy csipetnyit, annak vége. Férfiatlanság és gyávaság harcolni vele, mert a gáz nem tesz különbséget fegyveres katonára és fegyvertelen civil között. Egyformán megöli a férfit és gyermeket, nőt és aggyaszt, kórházban fekvő beteget és uccasarkon kolduló nyomorékot. És megöli a mezőn legelésző tehenet, a kocsiha fogott lovat, a gondatlanul nyújtózó macskát és a vigan futkosó kutyát. Ahol letelepszik, ott lesorvad a buzakalász, megsárgul a fű és megbetegszik a fa. A mérgező gáz az élet ellensége és a halál szövetségese.

Szülőanyja a technika, apja a korszellem, édes testvére a bombavető repülőgép, a tank, meg a motorizált úteg. A mai modern idők fegyvere. Rendkívül hatásos a hadsereg és polgári lakosság erkölcsi erejének megbénítására, a totális háboru eredményes lefolytatására. Régebben, amikor a háboruban még volt hősiesség és lelkesedés, amikor a technika és kémia gyermekcipőben járt, barbár és kulturált hadviselők egyaránt kímélték a békés lakosságot. Akkoriban csak férfi állt ki férfi ellen karddal és szurronnyal és aki jobban bírta, az győzött. Bármennyire is iszonyú volt az elmúlt idők hadakozása, mégis volt benne valami romantika, mert egyik fél sem törekedett arra, hogy megsemmisítse a másikat, megelégedett azzal, ha legyőzte. Viharulhatott még a lovagi erény, a szent lelkesedés, a halált megvető bátorság, sőt még az eszme is hevitette az egyruhák alatt dobogó szívet. Ma, a gyávaság korában ilyesmi nem létezik. Otthon, sok száz kilométerre a frontoktól, a békés és nyugodt városban anya tolja gyermekkoocsiban csecsemőjét, amikor feje fölött repülőgépre figyel fel. A következő pillanatban valami robbanást hall és és azután összeesik. A gáz elintézte. A gyermekkoocsiban fekvő csecsemőt szederjes arccal találják meg a mentők. És sok anyát végez ki a gáz csecsemőjével együtt. Itt nem segít a hősiesség, nem lehet védekezni, szembeszállani a szintelen és szagtalan légnemű anyaggal. A gáz győz.

Amíg a gázlarc csak jux, vicc, tréfa, amíg szellemes újságírók elmékednek felette, még nincsen baj. Az idomtalan gumilarc teljeseen elfedi az arcot, nem lehet tudni, hogy fiatal, csinos leányt, vagy idős matróznét takar-e. Ez sok mulatságra és félreértésre ad alkalmat és a nagyvárosok gondtalan, tréfára hajlamos népe talán szereti is az újfajta szórakozást. De jöhet olyan idő is, amikor a gázlarc, ez a szépséget és csunyaságot egyaránt eltüntető és beburkoló uniformis, a félelemben rettegő, megijedt nagyváros sokmillió tömegét takarja el. Amikor a gázlarc már nem tréfa, nem humorra okot adó idomtalan gumikészülék, hanem az életet védő alkalmatosság. Bizunk az ünnepléses ígéretekben, hogy nem lesz gázháboru, de mégis jobban lehet bízni a gázlarcban, mint szóban s irásban, amelyet a mindent megmérgező gáz szintén elpusztít. Nagyobb dicsőségre korunknak, amelyet sokan tévedésből a kultúra és a civilizáció korának is neveznek... K. S.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félve 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félve 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A mámor-hídon átmegyek

Elöttem a vörös ital, melyet préselt a gazdakéz, melyet szőlőfürtből sutult a kar, mely fénylik, mint a réz

A mámor-hídon átmegyek s egy más világba érkezem, úgy vélem, hogy király vagyok s bíborpalást a jelmezem.

A mámor-hídon átmegyek s járok virágos réteken, hol nem tép ág, nem szár tövis, hol nyíló róza int nekem.

A mámor-hídon átmegyek s egy más világba érkezem, hol tisztul élet s akarát fuvalmait megérezem, nem törnek ott egymásra, nem vérszomjasan az emberek.

A mámor-hídon átmegyek s az édenkertbe eljutok, hol nem vesznek meg lelkeket kífár, uzsorás alkuszok, hol virágzik a becsület.

A mámor-hídon átmegyek, mert kényszerít rá a világ, amely szívemből szüntelen jót, szépet kirabol, kirág, hej, messze van még az idő, mikor a föld másforma lesz, mikor nem kell a mámor-híd és vámszedője sem, a szesz.

KUBÁN ENDRE

Elnököt választ Szlovákia. Pozsonyból jelentik: A Szlovák című lap értesülése szerint a szlovák köztársaság elnökét október 6-án választják meg.

Az eszt külügyminiszter Moszkvába érkezett. Tallinból jelentik: A szovjet kormány meghívására Moszkvába érkezett Szelter eszt külügyminiszter, hogy új gazdasági szerződést írjon alá.

A bucarestii apostoli nunciusz visszatért Rómából. Vatikánvárosból jelentik: Andrea Cassulo, a bucarestii apostoli nunciusz több napi ittartózkodás után elutazott Rómából. Cassulo magánkihallgatáson fogadta a pápa és a nunciusz számos fontos megbeszélést folytatott a vatikáni államtitkárral is.

Szeptember 24 Vasárnap Mária

1864. szeptember 24-én született Majláth Gusztáv Károly gróf érsek. Majláth gróf évtizedeken keresztül volt gyulafehérvári püspök és ilyen minőségében elévülhetetlen érdemeket szerzett a katolikus iskolák fejlesztése körül. Két év betegeskedése miatt lemondott az erdélyi püspökségről és akkor a pápa érseknek nevezte ki.

Szeptember 25 Hétfő Gellért

1047. szeptember 25-én ölték meg Budán a pogány magyarok Szent Gellért első csanádgyházmegyei püspököt. Szent Gellért sokáig élt Szent István király udvarában és nagy része volt a kereszténységnek Magyarországon való elterjesztésében.

1848. szeptember 25-én született Lugoson Földes Béla nemzetgazdasági és statisztikai író, neves politikus. Tanár volt a nagyváradai jogakadémián, később a budapesti egyetemen. Számos munkát írt.

Svájc reherdija

A „Manchester Guardian” írja: „A mai helyzetben felmerül az az érdekes kérdés, hogy melyik európai ország dicsekedhetik a leghosszabb béke-rekorddal. A vizsgálódás azt mutatja, hogy Hollandia nem jöhet számításba, mert 1830-ban európai háborúra volt, a lázadó belgák és francia szövetségeseik ellen, s azóta is több „apró háborút” viselt tengerentúli birtokain. Norvégia részt vett a napoleoni háborúkban. Svájc azonban passzív maradt Napoleon korában; a legutolsó alkalom, amikor a svájciak komolyan fegyvert fogtak, néhány elszigetelt község ellenállása volt a francia kizártsági csapatokkal szemben, 1793-ban. Ugyldítsék tehát, hogy Svájc a béke pálmája, bár Európa összes országai közül valószínűleg Norvégia szenvedett legkevésbébbet háborúktól. Igaz, hogy 1857-ben Svájc „hadállapotban” volt Poroszországgal, Neuchâtel miatt, melyet mindkét ország magának követelt. Minthogy azonban nem férhettek egymáshoz semleges terület megsértése nélkül, vérontás nélkül intézték el az ügyet.”

Állampolgársági jegyzékek kiegészítése. A város közigazgatási ügyosztálya felhívja mindazokat, akik az állampolgárok jegyzékébe való utólagos felvételüket kérték és azt az utasítást kapták, hogy irataikat egészítsék ki, haladéktalanul jelentkezzenek a városháza második emeletén 85. szám alatt. Ezek közül sokan vannak, akik lakást változtattak és így számukra időszerű nem kézbesíthető. Amennyiben az érdekelték esetleg katonai gyakorlaton vannak, úgy helyettük bármely családtagjuk jelentkezhetik. Sürgősen jelentkezzenek azok is, a kik jelenleg temesvári lakosok, de más községben van illetőségük és a jegyzékbe való felvételüket kérték.

A temesvári nemzeti gárda ma, vasárnap délelőtt 3 órakor tartja megalakulása után első gyűlését, a melyen Madanovici Nicolae ezredes, a Temes tartomány nemzeti gárdájának parancsnoka és Ursu Constantin kapitány, megyei parancsnok is résztvesznek. A gyűlésen megállapítják a nemzeti gárda programját a legközelebbi hetekre.

A tanítók helyettesítése. A közoktatásügyi minisztérium egyik régebbi rendelete értelmében a temesvári katolikus püspöki hatóság felszólította a papokat, hogy azokon a helyeken, ahol szükségese mutatkozik, vállalják a tanítók helyettesítését az elemi iskolákban való tanítás terén. Az egyházmegye területén máris több helyen a plébános végzi a gyermekek tanítását az elemi iskolákban.

A temesvári hadkiegészítő parancsnokság felhívása. A hadkiegészítő parancsnokság légvédelmi irodája közli, hogy azok a nők, akik részt óhajtanak venni azon a tanfolyamon, amelyen mozgósítás esetére a kórházakban ápolónői, gépirónői vagy könyvelői szolgálatot teljesíthetnek, jelentkezzenek a hadkiegészítő parancsnokság légvédelmi irodájában, ahol erre a tanfolyamra beiratkozhatnak.

Zsombolyai matróna halála. Zsombolyán nyolcvanhét esztendőskorában meghalt özvegy Wiszkocsill Magdolna, ékszerüzlet tulajdonosa. Férje halála után negyvenkét esztendőig önállóan vezette üzletét és a zsombolyai lakosság részéről köztisztelőnek örvendett. Gyászolják: fia: Wiszkocsill József nyug. állami tanító és felesége született Potyete Istvánka, unokái: Wiszkocsill Loli és Wiszkocsill László és ennek felesége született Kunzelmann Emmi, dédunokái: Wiszkocsill Rita és kiterjedt rokonság. Temetése, amelyen a zsombolyai ékszereszek testületileg vettek részt és koporsójára koszorút helyeztek, nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunyt földi maradványait a zsombolyai temetőbe levő családi sírban helyezték el.

E L E K-pensio

BUDAPEST VIII., Rákóczi út 9. Tel. 14-2122. pendantja VIII., Rákóczi út 30. Tel. 33-2022. Központi fekvésű, kényelmes uszodások, kitűnő ellátás, diétásis

Pensio 5 p-től.

Magyar nótaszöveg pályázat. Tárgya: Erdély. Br. Bánffy György emlékverseny. A magyar nótacsokornak legszebb virágai azok a dalok, amelyek Erdélyről a nép száján keltek életre, úgy megihletett nótázók munkája nyomán bontakoznak szárnyat. Szép a csokor, csak kicsiny. Sok viráglat lehetne még belekötni, melyek büszkén harsognak Erdély elbűvölő szépségeit. Hogy ez a bokor minél színesebb, minél dúsabb, minél illatosabb legyen, az Erdélyi Magyar Dalirodalmi Társaság 50 éve elhunyt kiváló erdélyi dalköltő, br. Bánffy György emlékére pályázatot hirdet erdélyi vonatkozású, új magyar nótaszövegek megírására. A pályázat részletes feltételei a következők: Pályázat mindenki műdal, hallgató, vagy eszadós szöveggel. A szövegeknek azonban valamilyen vonatkozásuk kell lenniük Erdélyre. Nyomtatásban már megjelent, vagy másból díjat nyert szöveggel pályázni nem lehet. A pályázó neve és pontos címe különben a pályázat lezárva mellékelendő. Egy küldeményben azonos jellegűvel kell ellátni több pályaművet is. Minden pályámű külön lapra írandó. Szövegeiben 10 lei értékű postabélyeglet kell mellékelni névenként. (Külföldiek nemzetközi válaszdíjszelvény mellékeljenek.) A pályázat határideje: 1939. szeptember 1. A pályázatok a következő címre küldendők: Sz. Nagy Endre főtitkár Cluj, Cal. Regele pe dinand 105. I. Etaj 7. A feltételeknek megnevezett küldeményeket a bírálóbizottság nem vesztékintetbe. Jutalmak: A bírálóbizottság, mely több kiváló erdélyi költő és dalszerző vesz részbeérkezett pályaművek elbírálása után — a pályázati határidőtől számított 3—4 hét múlva — hány I. díjat (aranyérem), négy II. díjat (ezüstérem) és öt III. díjat (bronzérem) oszt ki. A döntőbe evezett legjobb szövegek írói elismerő oklevélben részesülnek. A pályázat eredményét az EMDT hírlap is közölni fogja. A díjat nyert szövegek megszámitására ugyancsak pályázatot fog hirdetni — a díjleg még ebben az évben — és gondoskodni fog arról, hogy a megzenésített dalok nyilvánosság elé kerüljenek. Eppen ezért az EMDT fenntartja magának az első kiadás jogát.

Gyomorsavas szellemi munkásoknál, elgult neurastheniás egyéneknél és aranyeres keskedő embereknel reggelenként felkelésor egy kis pohár természetes „Ferenc József” kúrívűznek rendszerint igen jótékony hatása. Kérdezze meg orvosát.

Halálozások. Meghaltak: Fochler Teréz született Aufsatz nyolcvan éves, Radeanu negyven négy éves kereskedő, Mihailovici Teodor hetven éves kereskedelmi utazó, Halle Regina született Halle hetvenöt éves, Seibert Mária született Tile nyolcvankilenc éves.

Születések. Az anyakönyvi hivatalban következő gyermekek születését jelentették be: Péter László, Neuhus Walter József, Feisthalmel Irma, Keller Gottfried.

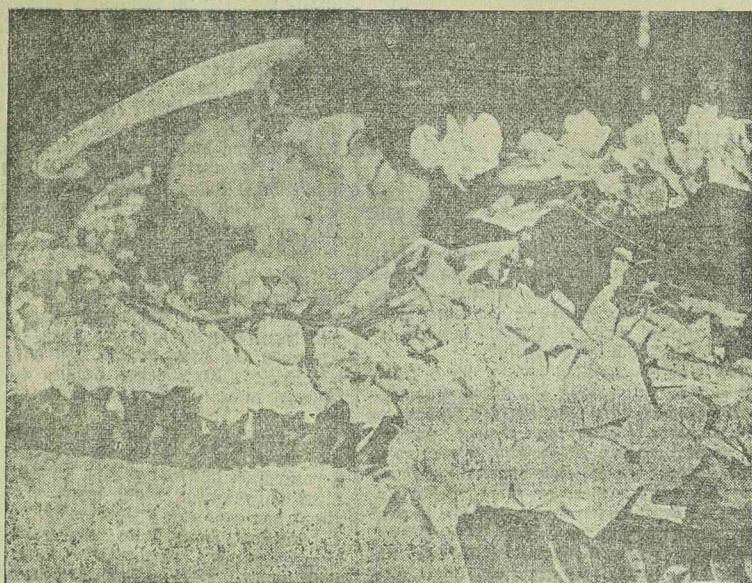
GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLATÁ

Vasárnap, szeptember 24-én a szolgálati beosztás a következő:

- Az I. kerületben a Bratianu téren levő Gyógyszertár
A II. kerületben a Traian téren levő Kl Gyógyszertár
A III. kerületben a Miron Costin uccában levő Merklel Gyógyszertár
A IV. kerületben a Preyer uccában levő Uvári Gyógyszertár
Az V. kerületben a Corvin Gyógyszertár és Kisodán Panajoth Ernő Gyógyszertára állandó szakai szolgálatot tart.

Hétfőn, szeptember 25-én a szolgálati beosztás a következő:

- Az I. kerületben az Alba Iulia uccában Kun Gyógyszertár
A II. kerületben a Badea Cartan téren Maszalts Gyógyszertár és a Stefan cel Mare cában levő Zeiner Gyógyszertár.
A III. kerületben az Axente Sever téren Roxin Gyógyszertár.
A IV. kerületben a Vacarescu uccában Braun Gyógyszertár
Az V. kerületben a Corvin Gyógyszertár és Kisodán Panajoth Ernő Gyógyszertára állandó szakai szolgálatot tart.

Calinescu miniszterelnök a ravatalon

— **Közigazgatási értekezlet.** A helytartóságon tegnap délben Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár elnöklété alatt közigazgatási értekezlet volt, amelyen a helytartóság valamennyi szolgálati főnöke és ügyosztályi vezetője résztvett. A megjelentek jelentést tettek a szolgálat menetéről, amelyet megnehezít az a körülmény, hogy számos tisztviselő katonai gyakorlaton van és a többiek számára a munka igen felszaporodik. Ennek ellenére azonban az ügymenetben semmi fennakadás nincsen és minden iratot a törvényes határidőn belül elintézik.

(—) **Pacha püspök részvéttváirata.** Calinescu Armand miniszterelnök tragikus halála alkalmából a temesvári katolikus egyházmegye is kifejezte mélyeség részvétét és Pacha Ágoston megyés püspök tegnap részvéttváiratot intézett a kormányhoz.

(—) **A püspöki székesegyház védőszentjének ünnepe.** A temesvári katolikus püspöki székesegyház ma üli védőszentjének, Szent Gellért püspöknek ünnepe. A székesegyházban ma, vasárnap délelőtt tíz órakor az ünnepi nagymiséát Kayser Lajos pápai prelátus, nagyprépost pontifikálja főpapi segítségével.

(—) **Orvosi hír.** Dr. Bieckel András ismét rendel behetegeknek, gyomor-, bél- és cukorbetegék részére. III., Bulev. Carol 11/a. szám alatt.

(—) **Engedélyezte a miniszter a kereskedelmi liceum ötödik osztályát.** Megírtuk, hogy a Diaconovici Loga fiúliceum ötödik osztályából számos tanuló kimaradt, mert már nem jutott számukra hely. A tanügyi vezérfelügyelőség erre a minisztériót kérte a kereskedelmi liceum számára párhuzamos ötödik osztály megnyitását, hogy ezek a tanulók odairatkozhasznanak. Az engedély most megjött, azonban kiderült, hogy a párhuzamos ötödik osztály mégsem lehet megnyitni, mert mindössze három tanuló jelentkezett. Most a minisztériumtól kérték fogják, hogy ezeket a rendes ötödik osztályba főlvehessék, amelynek létszáma már betelt.

Heves bőrvizsketésnél és csalánkiütésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel feltétlenül kitisztítandó! Kérdezze meg orvosát.

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötötték házasságát: Jury Viorel és Simondom Aurelia, Masfiu Sofronie nyugdíjas és Cochela Mária, Sárközi Pál sofőr és Szőke Margit, Jovan Trifu és Elidariu Sidonia, Herbiecska János műszerész és Georgevici Ana, Ágnes Jaklan asztalos és Prém Erzsébet, Engelmann János keztüfűkészítő és Szabó Mária, Maurer János tisztviselő és Köhler Herta, Iancu Gheorghe vasutas és Schioppo Maria, Muici Petre tisztviselő és Mezin Ecaterina, Pascu Ioan munkás és Lázár Anna, Albis Avram munkás és Mermetea Ana.

Több száz sebesültje van a szmirnai földrengésnek

Istanbulból jelentik: A Szmirnából érkezett hírek arról számolnak be, hogy a földrengés által okozott károk sokkal nagyobbak, mint azt eleinte hitték. Likni és Cabaku községek teljesen elpusz-

— **Vasuti szerencsétlenség az ókirályságban.** Súlyos vasuti szerencsétlenség történt az elmúlt éjjel a Craiova-Filiasi közötti vasuti vonalon. Cotofeni vasuti állomás közelében egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal és a karambol következtében több kocsi kislkolt. A szerencsétlenség következtében ketten életüket veszítették, egy őrmester és a tehervonat vezetője, négy utas pedig súlyosan megsbesült. A két szerelvény összeütközéséről egy vasuti tisztviselő és a tehervonat személyzetét terhelő felelőség, mert a tehervonat elindult, mielőtt az ellenkező irányból érkező személyvonat befutott volna az állomásra. A kár meghaladja a félmillió leit. A közlekedést ezen a szakaszon átszállással bonyolítják le.

— **Téves hírek magyarországi korosztályok behívásáról.** Budapestről jelentik: (Rador.) A párisi lapok arról számolnak be, hogy bizonyos korosztályokat fegyverbe hívtak Magyarországon. Ezzel kapcsolatban hivatalosan kijelentik, hogy ilyen rendeletet nem adtak ki.

— **Pilsudsky tábornok családja Londonba utazik.** Stockholmból jelentik: Pilsudsky tábornagy özvegye tegnap repülőgépen Stockholmba érkezett. Két leánya, egy lelkész és a lengyel külügyminisztérium egyik tisztviselője voltak kíséretében. Pilsudskyné Londonba kíván utazni.

— **Magyar követ Moszkvában.** Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a szovjet orosz kormány Kristóffy József dr. nagymoszkvai magyar követé való kinevezéséhez megadta az agreement.

A LEGFELSŐBB SPORTSZÖVETSÉG KÖZLEMÉNYE. A legfelsőbb sportszövetség rendeletet adott ki, amelynek értelmében vasárnap, szeptember 24-én délelőtt 11 óráig sporttevékenység szünetel. A 11 óra utáni időpontokra kitűzött sportrendezvényeket megtartják. A mérkőzések és versenyek előtt a sportszövetség kerületi vezetője az öféségét éltető szavak után fenhangon felszólítja a közönséget, hogy az elhunyt miniszterelnök halála felett elmélkedjék. Egy perces áhítatos szünet után a sportmutatókat és mérkőzéseket folytatják. A játékosok és sportolók gyász karszalagot viselnek, ugyancsak rendeletet adott ki a labdarúgószövetség is, amely szerint a játéklevezető és partjelző bírók, valamint valamennyi játékos karszalagot viselnek. A kezdő rugás után közvetlenül egy perces szünet következik és ezalatt a játéklevezető, arefal a közönség felé fordulva ugyanazokat a szavakat mondja, mint a szövetség vezetője. Ezután egy percig áll a játék.

DELI HÍRLAP
automata telefon száma: 28-10

A Szürke Atya szelleme a bíróság előtt

Érdekes pert fognak tárgyalni a napokban Londonban. Az alperes Mrs. May Ada Bruce ismert spiritiszta médium, aki állítólag egy északamerikai indiánfőnök, a Szürke Atya szellemének irányítása alatt áll.

Még 1934 júniusában Miss Marjorie Dodd 40 éves tisztviselő, Mrs. Bruce spiritiszta szeánszának szorgalmas látogatója, súlyos közlekedési balesetet szenvedett. Megdézslék a Szürke Atyát a holt indiánfőnök azt tanácsolta, hogy Miss Dodd indíton kártérítési pert. A tanácsot meg is fogadta és a bíróság meg is ítelt neki 1500 fontot.

A kedvező ítélet után a Szürke Atya még egy tanácsot adott. Azt ajánlotta Miss Dodd-nak, hogy 400 fonttal jutalmazza Mrs. Bruce közreműködését. A tisztviselő teljesítette a Szürke Atya kívánását.

Miss Dodd tavaly meghalt, az örökösei pedig most értesültek a 400 fontos ajándékról, s perrel követelik vissza a spiritiszta médiumtól. A Szürke Atya szelleme így, ha nem is látható alakban, a bíróság előtt is szerepelni fog.

— **Tífusz és skarlátjárvány Kolozsvárott.** Az őszi időjárás bekövetkezésével megkezdődtek a járványos betegségek is Kolozsvárott. Kolozsvár város főorvosi hivatalához naponként érkeznek bejelentések tífusz és skarlát megbetegedésekről. Szerencsére azonban ezekben a járványoknak a lefolyása jelenleg nagyon enyhe. A főorvosi hivatal megtette a szükséges intézkedéseket a járványos betegségek továbbterjedésének leküzdésére.

Kórházrepülőgépek a Sarkvidéken

Norvégia sarkvidéki része csak kis parti öbölök által közlekedik az ország többi részével — ha az időjárás megengedi. Régi nagy probléma, hogyan jussanak el ennek a vidéknek a betegeit. A norvég vöröskereszt már éveket ez előtt indított kórházrepülőgépek építésére. Ezek a repülőgépek most készültek el és ősszel életbe lép a repülőbörbőzi szolgálat Észak-Norvégiában. Erre a célra egészen különleges típusú gépeket építettek. A helikopterek módjára ezek a gépek egy helyben tudnak maradni a levegőben és egészen kis területeken is le tudnak szállani. Különös tekintettel voltak arra, hogy a kórházrepülőgépek a hatalmas sarkvidéki viharoknak ellenálljanak.

— **OKTÓBER 1-IG NEM FOGADNAK EL REHOZATALI KÉRLEMEKET.** Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy október elsejéig nem fogadnak el bejegyzésre behozatali kérvényeket.

— **A Vulcania elindult Newyork felé.** Génauából jelentik: A Vulcania nevű olasz motoroshajó tegnap indult el Newyorkba utasokkal tömve. Az utasok között van Jan Kiepura is.

Mozzi

Zavartalanul játszanak az összes német mozikban

Németországban ma is, a háborus bonyodalom ellenére, az összes filmszínházak zavartalanul nyitva vannak az előadásokat tartanak. Berlinben, de a többi német városban is a közönség minden este tömegesen keresi fel a mozgóképszínházakat. Amint az egész német gazdasági élet, hasonlóképpen a német filmélet is bámulatos gyorsasággal és biztonsággal alkalmazkodott az ujonnan alakult helyzethez. Nem kevesebb mint husz új film van ezidő szerint készülben. Minden tárgykör megfelelő képviselőt nyer és a könnyű szórakoztató film éppen úgy jut szóhoz, mint a vigjáték, vagy a bünyégi mese, természetesen készül a világnézetű film is a jelen kor gondolatmenetével. A jövő hét folyamán további 56 német film és két németül beszélő olasz film lesz előadásra készen és ezen filmek elhelyezési ideje október végéig terjed. Ha tekintetbe vesszük, hogy Németország évente körülbelül 180 új filmet vesz igénybe, vagyis havonta átlag 15 új film indul útjára, akkor látható, hogy szeptemberben és októberben igen könnyen a szokásos premiereknek a két szeresét lehet megtartani.

A német birodalmi színházi kamara mindenben biztosította a német színházak, varieték, kabarék és kamaraszínházak műsorának zavartalan lebonyolítását is a mai rendkívüli időkben. A játéktervek az egész birodalomban az előre megállapított keretben kerülnek megvalósulásra. Összesen 46 bemutató és 235 premier szerepel az 1939/40 téli idény színházi műsorán.

A fény városának csodái a newyorki világiállítás pavillonjaiban

Írta: AUBEBMANN PÉTER

Aki a newyorki világiállítást látta és megpróbálná azt leírni, csakhamar rá kell jönnie, hogy a felejthetetlen látványoknak csak halvány kliséjét tudja adni. Mindamellett nem egy kiállítási emlékválósággal találkozik, szinte könyörög, hogy az ember tolla hegyére vegye. Ha már lehetetlenség egy kiállítást pazarul változatos anyagának kimerítő képét adni, legalább tegyünk meg annyit, hogy ex ungue leonem pingere, ragadjunk ki találmányra néhány részletet, más szóval fessük le az országot a körme után.

VILÁGCSDÁK A KIÁLLÍTÁSON

A kiállítási monumentális palotái között előkelő helyet foglal el az ugynevezett diffúziós pavillon. A lehető legzseméletetőbb módon tanulmányozhatók itt a posta, könyvnyomtatás, táviró, telefon, film és különösen a levegő birodalmának két legcsodálatosabb hangszere: a rádió és a televízió.

Nem ok nélkül díszíti a pavillon falát ez a büszke felírás: A modern diffúziós eszközök összekötik a kontinenseket, eltüntetik az óceánokat, megsemmisítik az időt, és tért. A gondolat és a cselekvés szabadságának szolgálatában az emberiség lába elé

Newyork — a fény városa

Igen érdekes pavillont épített a Consolidated Edison Company. A két évi munka pontos rekonstrukcióban élénk tárja Newyorkot, mint a fény városát. A búske felhőkarcolókból ezer és ezer kivilágított ablak — mint csillogó, tüzes szemek — tekint ránk. De nemcsak a reszkető neonfényeket, a vilányamóros éjszakák bódult ragyogását, hanem a világváros zaját, nyüzsgő életét is hűen ábrázolják. A robogó földalatti vasut, a rohanó liftet, a függő hidakon átsuhanó autók élénk forgalmát pompás hangfektusokkal teszik élethűvé.

Nézünk be, habár futólagosan, még néhány pavillonba.

A vilamostársaságok ezer változatban, szellemes ötletekkel mutatják be az elektromosság gyakorlati felhasználását. A készülékeknek, gépeknek se szeri, se száma. Az Electric Utilities Exhibit például egész uccákat építettett. Az egyik a homályos, gyéren kivilágított múlt századi utcát mutatja be, egy másik viszont a mai modern utcát jeleníti meg. Nem képes villany nélkül meglenni a filmvetítés. A Kodak-pavillonban a színes filmek, képek remekei peregnék le a közönség előtt.

Használja gépei számára a villanyt az élelmezési ipar is. Az élelmezési technikájának romboldalaku épülete négy aranyozott oszlopon nyugszik, amelyek a tető felett búzkalász-alakot öltenek. Bár a kiállítás tárgya igen banális, mégis roppant tanulságos és érdekes. A Continental Baking Company a mechanizált kenyérsütés minden fázisát bemutatja. Gépek öntik egy kör alakú medencébe a lisztet, elkészítik a pépet és azt jól megdagasztják. A tiszta, csillogó üvegállványokról a tészta belekerül az elektromos sütődébe. Percek alatt megsül, máris vágják, tarka papírosba csomagolják és szállítják. Futószalagon készülnek a kis mignonok is. Gépezet látja el a csokoládétöltésekkel és vígú automatikusan megy végbe a becsomagolás is.

Kutyafuttában megtekintjük kupolaformájú Heinz-palotát és a szivarpavillont. Az előbbiben szinte abnormális módon megnőtt veteményeket, gyönyörű példányú paradicsomot látunk, aminek titka az, hogy vízben természetűt azokat a megfelelő kémiai sók hozzáadásával, a másikban meg a racionalizált szivargyártásba kapunk bepillantást. Igen esinos női alkalmazottak vágják a dohányleveleket, hegyezik és skatulyázzák a friss szivart.

Csupa kuriózumból rövid időre meglátunk az egészségügyi pavilon azon osztyálynál, amely a máris divó babonákkal foglalkozik. Az ember a fényt rázza, hogy még ma is akadnak olyanok, akik betegség ellen assa foetida-t hordanak a nyakukon, mások meg indiai gesztenyét tartogatnak a zsebükben reuma ellen. Ha végig követjük a babonák kúsa útvesztőit, azok elvezetnek az ártalmatlan kuriózus-szerektől egészen a legveszedemesebb ámitásokig.

A PARKOK VALÓSÁGOS ÁLDÁST JELENTENEK

Mielőtt az ember a kiállításához ér, már messziről megpillant egy több emeletnyi magas, tejfehér gömböt, amely mellett a gnek szökik egy hármassfelületű obeliszk. A gömb és az obe iszk a kiállítás szobolmái. Éjszaka hatalmas reflektorok felhős rajzokat lévelnek a gömbre, amely ilyenkor úgy tünik fel, mint egy tengelye körül forogó bolygó. Egy hosszú, mozgó lépcső felviszi a közönséget a gömb

rakiai az elmúlt idők bölceességét, hogy megsza-badítsák a zsarnokságtól és megvalósítsák a föld népeinek együttműködését.

Valóban, alig van olyan vívmány, amely olyan meredek és töretlen vonalon haladt egyre felfelé, mint ez. Valóra vátak a Szentírás szavai: „In omni terram exivit sonus eorum et in fines orbis terrae verba eorum. Hangjuk eljutott minden országba, szavuk elhatolt a világ végéig”.

A gyors ritmusu fejlődés ezen a téren tulajdonképpen csak a múlt század óta indult meg. Perikles, Julius Caesar, vagy Shakespeare jobban találják bele magukat Washington György korába, mint ez a mai modern világunkba. Washington, az Egyesült Államok elnöke csak kedvező szeleknek köszönhetette, hogy egy levelére két hónap múlva kapta meg a londoni amerikai követ választát. Ma ilyesmii csupán percek kérdése. Andrew Jacksonhoz például, amikor megvitte New-Orleansnál az 1812-iki háboru legnagyobb csatáját, még nem jutott el a ghenti békekötés híre, pedig ez már két héttel előbb történt meg. Ma, a rádió keresztül még a tollserceget is halljuk, abban a pillanatban, amikor a diplomaták aláírják okmányait.

belsejébe. Mint a színházban, karzat veszi körül a gömböt. Mielőtt az ember rátette a lábát a karzat padlójára, érzí, hogy szintén mozog. Amint az erkélyről letekintünk, megpillantjuk a „Democracyt”, a jövő századok városát. Egy-egy háztömböt kertek, üde pázsit ölel körül. Széles, levegős utak szelik keresztül az ideális várost. Ésszerű elrendezés érvényre juttat minden egyes közijéleti szempontot. Egészségi, szociális és morális szempontból nagy fontossággal fognak bírn a nyilvános parkok. De már most is a modern városrendészeti tervekben

vitális hirdetésként szerepel a parkosítás. Amerikában például a parkok és játszótérek létesítése igazi áldásnak bizonyult. A parkosítás ugyanis a fűdö-vész elleni harc egyik leghatásosabb eszköze. A parkok, játszótérek, tornahelyek, szabadfürdők azonban nemcsak egészségi, testi, hanem a lelki felüdülés és tisztulás szempontjából is felbecsülhetetlenek. Már a pusztá esztétikai gyönyör is elvitathatatlan erkölcsi visszahatást ébreszt. Mert az emberek természetüknél fogva szomjaznak a szépet és ezért ellenkezés nélkül hagyják magukat a széppel karöltve járó jó igézete alá vonni.

SZABADULNI A FOJTOTT LÉGKÖRÖBŐL

Az a kellemes lehetőség, hogy például a műhelyben, gyárban elcsigázott munkás szabad idejét nem a nyomortanya, a tömeglakás és a koresma más létkörében tölti, hanem paha gyepen, a parkok dűsombú fái alatt, mindez nagyban hozzájárul a bünözések csökkentéséhez. Sajnos, a kapzsi mercantilizmus zentségtörő kézzel igen sok parkot és erdőt irtott ki. Nemcsak az amerikaiak, hanem mi is fájdalmasan érezzük ezt a veszteséget, Európában tulajdonképpen XIV. Lajos versailles-i parkja volt a parkosítás kiinduló pontja. Érdekes, hogy az európai nagyvárosok közül éppen a szomszédos Párisnak van aránylag a legkevesebb nyilvános parkja. A boulvárok, amelyek itt nagy számban vannak, a levegő tisztulása szempontjából nem olyan hatékonyak, azután kissé egyhanguan is hatnak. A parkosítás programjaiban kezdenek hátrébe szorúni, legfőképpen azt a célt fogják szolgálni, hogy ez egyes parkokat összekössék.

Amerikában egyre inkább tért hódít a törekvés: szabadulni a szorosan összebujó égimeszelő-épületek fojtott létköréből! Legalább a munka után az embert fogadják olyan otthon, amelynek csöndes környezete, dús vegetációja, azurtiszta levegője lehetővé tegye a teljes a egyszerűságra a kellemes felüdülést. Tette vált tehát nem egy dolog abból a gigantikus tervből, amelyet olyan mesterien élénk tár a Democracy, a jövő század városa.

— Női bajok a tisztán természetes „Perenc József” keserűen használatát által sok esetben helyrehozhatatlanul megnehezíti, mert ez könnyű és lágy beüritést biztosít és az anyagcsere hatátságos előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Az ötödik felosztás előtt ?

Történelmi visszatekintés a Lengyelország körül lefolyt diplomáciai játékokra. Mindig védték a hatalmak és mindig osztozkodtak rajta

Verhaeren, a belgák nagy költője egyszer kijelentette, miszerint Lengyelország arra van ítélve, hogy a legveszélyesebb feltételek között élje le általmi életét. Lengyelország a népek felvonulási útjában terül el, természetes védelmi övek nélkül és két hatalmas szomszéd közé van ékelve. Történelme a legdrámaibb. Volt idő, amikor a lengyel állam erős volt, egyre újabb területeket szerzett meg, ezt azonban egyre megismétlődő felosztások követték. A XVIII-ik században a lengyel nemzeti terület háromszor osztozták fel, 1772-ben, 1793-ban és 1795-ben. A következő században, 1815-ben negyedszer is felosztatták és Lengyelország 1919-ig elvesztette állami létét. A lengyel területek felett Oroszország, Poroszország és Ausztria osztozkodtak. Egy 1863-ban nyilvánosságra került okiratból kitűnik, hogy az ország első szétdarabolása előtt Oroszország kezességét vállalt a szomszédos Lengyelország területi sérthetlenségéért és kijelentette, hogy tiszteletben tartja a lengyel állam függetlenségét. II-ik Katalin cárnő annakidején felvette az „összes orosz területek császárnője” címét, ami ellen Lengyelország erőlesen tiltakozott. A lengyel tiltakozásra az a körülmény adott okot, hogy az orosz kormány kijelentette, miszerint sem Katalin, sem pedig utódja nem mondanak le soha az orosz területekről, tehát azokról sem, amelyek lengyel és litván fennhatóság alatt állanak. Az oroszok által vállalt kezesség dacára Lengyelország felosztása alkalmával Oroszország is jócskán kivette a részét a lengyel területekből. Eversley lord 1915-ben megjelent könyvében (Lengyelország felosztása) elismeri, hogy Anglia passzív magatartása nagy mértékben megkönnyítette Lengyelország felosztását.

Érdekes körülmény, hogy a legelső hatalom, amely Lengyelország újraállítását mellett foglalt állást Ausztria volt, amely a felosztás alkalmával Dél-Lengyelországot kapta meg, amelyet Galicia néven ismerünk. Metternich kancellár 1814-ik évi memorandumában, amelyet a bécsi kongresszus elé terjesztett a következőket írja:

Ausztria a liberális szmék diadalára juttatása érdekében kész arra, hogy közreműködjék Lengyelország ujjaépítése érdekében, egy olyan Lengyelországnak a megteremtését javasolja, amely

független államéletet él és magába foglalja valamennyi lengyel nemzeti területet. Ezt a hatalmak kölcsönös megértése alapján teremtenék meg.

Ugyanez az emlékirat megjegyzi, hogy abban az esetben, ha Oroszország nem fogadná el ezt a tervet, állítsák vissza a szabad és független Lengyelországot az 1791-ik évben létező határaitól. Mi indította Ausztriát arra, hogy kitartóan szorgalmazza annak a lengyel államnak az ujjaépítését, amelyből a felosztások alkalmával ő is részesedett? Ennek nem lehet más magyarázata, mint az, hogy az osztrák császárság gátat kívánt vetni a porosz és orosz befolyásnak Középeurópában. Ecélből 1815 január harmadikán titkos szövetséget kötött Angliával és Franciaországgal. Amikor a waterlooi ütközet után Napóleon uralma megdőtt ugyanaz az Ausztria sietve aláírta a Münchenraetben megkötött egyezményt, amelynek értelmében Oroszországgal és Poroszországgal egyetértve küzd és erőlyes rendszabályokat fogantatosít a feltűnedező lengyel nemzeti mozgalmakkal szemben, ráadásul pedig elfoglalta a krakkói hercegséget is.

Most, husz esztendővel Lengyelország ujja-teremtése után a független lengyel állam tragikus korbá lépett. Hitler kancellárnak Danzigban elmondott beszéde világosan kifejezi, hogy a versaillesi Lengyelország nem támad fel többé. Keleti területeit 1921-ben a Szovjetunióval Rigában megkötött szerződés alapján szerezte Lengyelország. Ilyen körülmények között úgy a versaillesi, mint a rigai szerződések érvényüket veszítették. 1919-ben a Kelet-Galiciában tomboló lengyel-ukrán harcok arra készítettek a nagyhatalmakat, hogy újabb egyezményt írjanak alá. A lengyelek Galicia tartományt az országhoz akarták csatolni, ez ellen viszont az ukránok fegyveresen tiltakoztak. A nagyhatalmak 1923-ban írták alá azt az egyezményt, amelynek értelmében Kelet-Galiciát bekebeleztek a lengyel államba.

A mai helyzet az, hogy a német és szovjet csapatok elfoglalták Lengyelországot, megsemmisítették a versaillesi és a rigai szerződések és előreláthatóan az országot imár ötödször is felosztják. Ugyanakkor a nyugati hatalmak kezességét vállaltak arra, hogy a lengyel államot ujja teremtik.

Kovács Gyula, Tisza István merénylője, milliós adósság hátrahagyásával eltávozott Amerikába

Egy különös politikai és közgazdasági karrier vége

Budapestről jelentik: Egy valamikor sokat szerepelt név viselője tűnt el a napokban az országból: Kovács Gyula volt országgyűlési képviselő, Tisza István híres merénylője, aki viszontagságos gazdasági tevékenység után, milliós adósság hátrahagyásával vándorolt ki az Egyesült Államokba. Kovács Gyula már ki is érkezett Amerikába és értesítette erről hozzátartozóit. Távozásának körülményei izgalmas közgazdasági regényt takarnak, amelyről az alábbiakban számolunk be.

HÁROM LÖVÉS A PARLAMENTBEN.

1912-ben nagy harc dult a parlamentben a házszabályok revíziója körül. A kormánypárt mindenáron keresztül akarta erőszakolni a házszabályok revíziójára vonatkozó javaslatot, amelyet az ellenzék megobstruált. Erélyesen folyták a tárgyalások. Tisza István gróf volt a Ház elnöke, aki a tárgyalások menetének biztosítása érdekében még képviselők kivételétől sem zárkózott el. Egy ilyen izgalmas napon, június 4-én

Kovács Gyula képviselő az egyik újságírói karzatról három lövést adott le Tisza István gróf ellenek felé.

A parlament még fel sem oszodott megdöbbenéséből, midőn Tisza István gróf rendíthetetlen nyugalommal mondotta, hogy folytassák az ülést. Kovács Gyula, a merénylő, amikor látta, hogy golyói célt tévesztettek, magára lött. Súlyos sebesüléssel vitték ki a parlamentből az egyik szanatóriumba, ahol hetekig feküdt életveszélyes állapotban. Végül felgyógyult. Megindult ellene a büntető eljárás. Az esküdtszéki tárgyaláson védője Kovács elmezavarásával magyarázta a tettet és az esküdtek elfogadták ezt az indoklást, fölmentették.

Kovács Gyula akkor eltűnt a politikai életből. Hosszu ideig nem hallottak róla semmit. Ugy tudták, hogy apja birtokán gazdálkodik. Budapestre sem igen látogatott el, úgyhogy neve kezdett feledésbe merülni.

MILLIÓS ÖRÖKSÉG.

1927-ben azonban fordulat következett be Kovács Gyula életében. Apja, aki mint Inápuszta bérője, hatalmas vagyonra tett szert, meghalt. Kovács Gyula akkor közel egymillió pengőt örökölt. Ilyen nagy pénzzel már kezdeni lehetett valamit. Akkor szabadult fel a vallás- és tanulmányi alap szilfajamajori ezeröttszáz holdas gazdaságának bérlete és nagy meglepetésre a tanulmányi alap bérletét Kovács Gyulának adta. A bérletátruházás azonban nem ment simán, mert midőn Klebelsberg Kunó gróf, az akkori kultuszminiszter meghallotta, hogy Kovács Gyula készül beülni a szilfajamajori

bérletbe, megtagadta hozzájárulását azzal a kijelentéssel, hogy soha nem járulhatna hozzá lelkiismerete ahoz, hogy

Tisza István gróf merénylőjének egy állami bérletet engedjen át.

Kovács Gyula azonban nem állt félre, miután nem sikerült személyére a bérletet megszerezni, részvénytársasági vállalkozás nevére kísérelte meg azt. Megalapította a Szilfa-majori Mezőgazdasági Rt.-t és ennek nevére kapta meg a bérletet. Nagy feltűnést keltett akkor ez a megoldás.

Kovács Gyula ezek után bevonult a Szilfa-majorba és hozzáfogott a gazdálkodáshoz. A gyönyörű birtokkal járó munka azonban ugylátszik nem elégítette ki agilitását. Másfelé is keresett tevékenységet. Óriási buzaspekulációkba kezdett.

A budapesti gabonatőzsdén akkoriban horribilis, harminc pengős áron állt a buza. Kovács Gyula mégis á la housse kezdett spekulálni, sőt szűk

Perek lavinája, följelentés

Hiába perelték azonban Kovács Gyulát, rajta nem tudtak semmit sem behajtani. A gazdaság könyveivel bizonyította, hogy évi jövedelme nem több kétezer pengőnél. A perek lavinája folyt ellene és Kovács, ahogy tudott, védekezett. De továbbra sem fizetett. Hogy a szorongástól megszabaduljon, a székesfehérvári törvényszék előtt letette a vagyontalansági esküt. Később kitünt azonban, hogy a részvénytársaságnak kizárólagosan ő a tulajdonosa. Az utolsó közgyűlésen ugyanis a cégbirósági jegyzőkönyv szerint a részvények egy részét Kovács Gyula tette le, másik része pedig Glaser Géza nevére szerepelt, aki azonban a bíróság előtt bevallotta, hogy neki egyetlen Szilfa-major részvénye sincsen. A részvényeket Kovács Gyula tette le az ő nevére. Ő nem is volt jelen a közgyűlésen. Ez az esemény kellemetlen helyzetbe hozta Kovács Gyulát, aki ilyen körülmények között nem látott más kivezető utat a kritikus helyzetből, minthogy gyorsan értékesítette a részvénytársaság ingóságait, még mielőtt a bérlet lejárna.

Mikor egyes hitelezők ezt megtudták, feljelentést tettek ellene a budapesti rendőrségen.

A rendőrség megindította az eljárást, mikor azonban Kovács Gyulát elő akarták vezetni, hogy kihallgassák, kiderült, hogy nem található sehhol. Megállapították, hogy

az Egyesült Államokba váltott utlevelet a maga és családja részére, sőt még butorait, ezüstjeit, szőnyegeit és egyéb értékeit is magával vitte.

volt neki a budapesti tőzsde és még Liverpoolba is elkalandozott spekulációi lebonyolítására.

A buza pedig kezdett esni. Folyton esett és mint ismeretes, 7.50 pengőig meg sem állt. Akkor jött a kormány a boletta-megoldással, hogy megsegítse a mezőgazdaságot.

Kovács Gyulának az óriási áresés egész örökségébe került. Sőt, azonfelül is sok adósságot halmozott fel, amely egyre nyomasztóbbá tette helyzetét.

Megakadt fizetések tekintetében, a legszükségesebb beszerzéseket is elhanyagolta és csakhamar kitűnt, hogy a Szilfa-major Rt. többszáz ezer pengővel tartozik hitelezőinek. Egyre sürgetőbben léptek fel egyes hitelezők a részvénytársasággal szemben, mire nem maradt más hátra, mint kényszeregyezséget kérni.

Hosszas tárgyalások után sikerült is egyezséget létrehozni. Eszerint a Szilfa-major Rt. ötven százalékot vállalt részletekben fizetni a hitelezőknek. Az egyezséghez minden hitelező hozzájárult, de rövidesen kitűnt, hogy a vállalat nem tud eleget tenni a vállalt egyezségi kötelezettségeinek. A hitelezők hónapról-hónapra sürgették a részletek beartatását, de Kovács, illetve a részvénytársaság nem fizetett. Közben óriási hátraléka támadt a vallás- és tanulmányi alappal szemben.

Az alap vezetősége mindent elkövetett, hogy bérletkivételéhez jusson és ezért még segítette is a bérletet. Így például támogatta abban, hogy nagy tejkontingenshez jusson. A hitelezők egy része Kovács Gyula személye ellen fordult a bíróságnál, ő azonban tagadta, hogy a részvénytársaság és ő azonosak lennének.

A feljelentés tehát elkészült, Kovács Gyula elutazott külföldre, sőt közben ismerősei már hirt is kaptak tőle Amerikából.

Kovács Gyula közel egymillió pengő adósságot hagyott hátra szilfajamajori bérletéből folyóan. Hogy ebből milyen összeg erejéig van érdekelve a vallás- és tanulmányi alap, arról egyelőre hallgat a krónika.

CORSO MOZI

Nagyszerű film, amelyben a közönség kis kedvence,

játssza a főszerepet Wolf Albach Retty és Rich. Romanovsky társaságában

A matrózok kedvence

Kitűnő zenei vígjáték
Rendező: Hans Heinrich
Zene: W. Schmidt-Gentner

Délután 3 órakor 17 leies helyárrakkal:

Gyilkolt, vagy nem?

Modernizálódott a lovak, tehének és tyukok „lelke”

Angol állatbarátok érdekes megfigyelései a tanyai állatokról és a repülőgéplármáról

Londonból írják: Állatbarátok, orvosok és pszichológusok érdekes megfigyeléseket végeztek a legutóbbi nagy angol légi gyakorlatokkal kapcsolatban arra vonatkozólag, hogy hogyan hatnak a repülőgépek a mai állatokra. Egyetemes megállapítás, hogy a tanyai állatok mind modernizálódtak: hozzászoktak a légi technikai zajokhoz.

Amennyire megfigyelhettem — fejtegeti a Daily Telegraph-ben egy állatbarát mezőgazda — szarvasmarháink és lovaink között a légi gyakorlatok nem keltettek pánikot, noha sok repülőgép úgy éjjel, mint nappal igen alacsonyan volt kénytelen szállni. Ez a tény annál érdekesebb, mert a multban még egy-egy robogó vonat is rémületet támasztott a mezőn legelésző lovak közt, a fogatokat alig-alig lehetett nyugodtan elhajtani egy gözhenger mellett és egy magányos repülőgép, ha elrepült valamelyik tanya fölött, az állatok és baromfiak közt nem egyszer olyan riadalmat és lármát keltett, hogy idegességük csak órák mulva esztult el teljesen.

Az ország különböző részeiben végzett megfigyelések megerősítik egyéni impresszióimat, — folytatja a nyilatkozó — hogy a modern tanyai állatokat a fölöttük elzúgó aeroplánok már nem izgatják jobban, mint egy londoni verebet a tüzik és autobuszok lármája.

Egy northamptonshirei farmer úgy nyilatko-

zott, hogy noha nagyszámu alacsonyan repülő aeroplán vonult el a tanyája fölött éjszakának idején, a barmai semmi nyugtalanságot nem tanúsítottak. Ellenben a nagy háború alatt egyetlenegy repülőgép megjelenése úgy megriasztotta a nyáját, hogy az állatok szétfutottak, kerítéseket döntöttek le, mindent összetapostak és csak napok mulva lehetett összeszedni őket.

Cambridgeshireben egy nagy baromfitelep tulajdonosa megfigyelte, hogy szárnyasait a szomszédságában lejátszódtól heves légi tevékenység egyáltalán nem zavarta, még az éjszakai zúgás és berregés sem. Régebben viszont az éjszakai repülőgépek úgy megvadították a kutyáit, lovait, barmaid, hogy egész éjszaka örököndie kellett béréseivel a tanyán, míg hajnalutján végre megnyugodtak az állatai.

Talán nem meglepő, — állapítják meg az állatlélektan szakértői — hogy a felnőtt állatok az utolsó években hozzászoktak ezekhez az újszerű zajokhoz,

de az mindenesetre feltűnő, hogy lovak, borjúk és tyukok már szemmel láthatóan nem félnek az aeroplánoktól. A tanyai állatoknak ez az „immunitás” nagy áldás a farmereknek és megnyugtató örömhír minden állatbarátoknak, — állapítják meg az angol újságírók.

London megszokott arcát teljesen megváltoztatta a háború A nők riadóruhát hordanak, a rikkancsok acélsisakban járnak

Londonból írják: Két hét háború! Soha két hét nem változtatta meg úgy egy város arculatát, mint ez a kétszer hét nap Londonét. A változás az angol fővárosban annál feltűnőbb és lélekbelemarkolóbb, mert

hiszen a világnak ez a legbékésebb fővárosa egyszerűen háborús lett.

Csak egyetlen egy dolog nem változott. Ez az angol ember hidegvére, életművészete és higgadt nyugalma. A legnagyobb izgalmakat, a legkellemetlenebb korlátozásokat, a legszigorubb parancsokat, az üzleti élet magától értetődő károsodását mosolygó humorral tűri. Mindenki iparkodik a nehéz időket embertársa számára elviselhetőbbé és — igazán azt lehetne mondani — kellemesebbé tenni. Ha valakinek gondja van, — pedig hát kinek ne lenne manapság gondja — jól elrejti, eltitkolja és ha találkozik valakivel, szinte vidám arccal szól hozzá: Don't worry!

A közös inség és a közös cél tette, hogy az angol ember levette a merevség álarcát. Emberek, akik évek hosszú sora óta ugyanabban a

A világváros kihalt talu

Mindenki megszokta, hogy minden másképp van, mint volt egy hét előtt. Amiért a múlt héten még megbűntették az embert, ma megdicsőrik érte. Amíg egy héttel ezelőtt magától értetődő volt, ma már tilos. Aki az autója számtábláját a múlt hét első napján nem világította meg kellőképpen,

az most azért kap büntetést, ha a számtáblája meg van világítva, bár csak annyira is, hogy a számok éppen elolvashatók.

Sokkal hamarabb, semmint bárki gondolhatta volna, megszokta egész London, hogy estként lehetővé nem kell az utcára kimenni.

A világváros egykor fényárban úszó forgalmi központjai, világhíres utak és terek — a Piccadilly vagy a Leicester Square a sötétség beálltával úgy hatnák, mint

valami kihalt falusi uca valahol a világ eldugott fészkében.

Az elsőtétési szabályokat olyan szigorúan betartják, hogy azt semmiféle hatósági parancs vagy tilalom nem tudta volna elérni. Erre a csudára a nyolcmillió fővárosban csak a híres angol „common sense” volt képes. Uccáról-uccára lehet járnai anélkül, hogy bárhol az ablakból csak egy halovány fénysugár is látszanék. Az egyetlen gyéren derengő világosság már csak a forgalmi lámpákból szűrődik ki, de ezek is úgy át vannak alakítva, hogy jelzésük felülről egyáltalán nem láthatók.

Eppen így néhány nap leforgása alatt

London sokmillió népe hozzászokott, hogy egy lépést se tesz az utcán gázlárc nélkül.

Még az is, aki ennek a kellemetlen szerszámnak hordozását eleinte terhesnek és feleslegesnek tartotta, hamarosan beletörődött és megszokta ezt a háborús divatot. Ezzel bizonyítja, hogy beilleszkedett az emberi közösségbe. Eleinte a papírnemezsből készült skatulyákat, amelyeket a hatóságoktól kaptak gázálaruk számára, hónuk alatt hordták, de hamarosan tökéletesítették ezt a kezdetleges módszert. A dobozokon keresztül zsinórokat, vagy szalagokat húztak át, hogy a skatulyát a gázálarccal a vállukon viselhessék. De egy hét múltán már ennél is jóval tulajtottak:

a legnagyobb üzleti forgalmat Londonban manapság a gázálarctáskákkal csinálják,

amelyek a legkülönfélébb kivitelűek és mindenféle színekben, sokféle anyagból készülnek.

HARCIAIS BOBBYK

A nagy szervezetek, közlekedési vállalatok, pénzügyintézetek, szálladók és vendégfogadók ellátási alkalmazottait könnyen kezelhető és kényelmesen viselhető gázálar-tartókkal, úgyhogy zavartalanul végezhetik munkájukat a hátkülről lecsúszó gázálarccal. Kifutófiúk, újságkiosztók, rikkancsok és egyéb alkalmazottak, akiket dolguk uccára kényszerít,

vállalatuktól acélsisakot kaptak,

amelyek a fejét bombaszilánkok ellen védik. A londoni rendőrök, a híres Bobbyk, akiknek számát most sok ezer polgári rendőrrel szaporították, már nem az eddigi fekete acélsisakot viselik, hanem

harciasnak látszó zöldesszürkét.

Dívtos hölgyek számára selyemből vagy más nemes szövetanyagból készítenek gázálaré számara

házban laktak és úgy mentek el egymás mellett, mintha egyik nem ismerné a másikat,

most barátságos testvériségben egyesültek.

Önként szerveznek ügyeletes szolgálatokat, amelyeket férfiak és nők együttesen látnak el és ha a légi-riadó jön, sítnek egymást felkelteni. Egyik segít a másiknak, hogy minél gyorsabban bejusson a ház pincéjébe, az óvóhelyre. Egy hölgy ülővánkókat és meleg takarókat osztogat,

egy másik teát kínálgat köröskörül.

Akad, aki jóízű tréfákat mesél, hogy megkönnyítse a feszült várakozás perceit, vagy óráit. De nemcsak az egyes házakban történik ez, hanem az egész városban, minden utcán, minden közlekedési eszközön.

Éjszaka, amikor egész London kísérteties, áthatolhatatlan sötétségbe burkolódik, járőrelők segítik egymást, hogy biztonságosan juthassanak át az út egyik oldaláról a másikra. Emberek, akik a környéken ismerősek, késő éjszakáig ott állnak az uccasarkokon, hogy az autók vezetőinek, akik a fekete háztengerben eltévedtek, rendelkezésükre álljanak és útbaigazítsák őket.

tetszetős táskákat. *Ebbe szépen el lehet helyezni az ajakkrém-rudat és minden más szépségért.* A nagy árucarnokok, amelyek mostanság, természetesen, gyéren látogatottak, egytől-egyig nagy osztályokat rendeztek be, amelyekben csak légvédelmi cikkeket árúsítanak. Így például

a nők „riadóruhái” szerezhetnek be.

Ezek kényelmes, egy darabból készült öltözékek, amelyek ügyzólván pillanatok alatt felvehetőek és benne a hölgyek mégis „fessek”, pompásan festenek és „teljesen fel vannak öltözve”. Sok mindenféle társasjátékot kínálnak az árucarnokokban és keresik is azokat, hogy lehessen mivel kellemesen megölti az időt a légvédelmi pincékben. A nagy szállodák ilyen játékokkal szerelték fel óvóhelyeiket, de rádió és gramfon is van bennük, hogy

vendégeik elvessék a várakozás unalmát. míg odakint megszólal az „Al clear” jel, hogy elmult a veszedelem.

Erdekes előadás a mozilátogatókról, a repülésről és az öseemberről az angol tudóskongresszuson

Dundeeből írják. A British Association tanácskozásain igen sok aktuális témát tárgyaltak az összegyűlekezett tudósok. Különös érdeklődés fogadta H. E. Wimperisnek, a technikai szakosztály elnökének, az angol légiügyi minisztérium tudományos kutató osztálya volt vezetőjének előadását a repülés jövőjéről.

— Óránként öt-hatszáz mérföldnyi sebességet fognak elérni a hadirepülőgépek, — mondta Wimperis. — A fizikai törvények azonban lehetővé teszik ennek a sebességnek a meghaladását. A polgári repülésben gazdasági okokból csak óránkénti 2—300 mérföld lehet a sebesség felső határa.

Nem az állatok, hanem a természet törvényei írják elő ezeket a sebességeket.

A motorok száma sem növelhető tetszés szerint. Egy repülőgépnél legfeljebb 12 motorja lehet, egyenként legfeljebb 3000 lóerővel, úgyhogy egy-egy repülőgép legfeljebb 26.000 lóerővel rendelkezhet. Egy ilyen repülőgép 200-nál valamivel több utast szállíthat. Valószínű, hogy nemsokára meg is valósul.

Oliver Bell, a brit filmintézet igazgatója azt a kérdést fejtette, hogy milyen indítékok viszik az embereket a moziba. Véleménye szerint ezek között a legfontosabb „a menekülés vágya”.

— A legtöbb ember számára a film művészi értéke másodrendű. A fontos csak az, hogy megszámuljon néhány órára a mindennapi élet tapasztalásából. Ez az oka annak, hogy a mozi különösen a háztartásbéli asszonyok szeretik. A mozi népszerűségének másik főoka, hogy a szerelmes pároknak olyan meleg környezetet nyújt, amelyet hiába keresnének a város utcáin. A harmadik főok az úgynevezett „szféripil”, melyet különösen az amerikaiak fejlesztettek magas fokra. Végül egy apró, de növekvő csoport drámai művészetet keres a moziban.

Siessen

még ma előfizetni a DELI HÍRLAP-ra, akkor október elsejéig

ingyen

kapja a lapot, korán reggel lakására kikézesítve. Ha még ma beküldi

hozzánk

az előfizetési díjat, nyomban megküldjük a lapot címére és október elsejéig ingyen kapja!

KÖNNYŰ MUZSIKA, KABARÉJELENETEK

A férfiak egymásután tűnnek el hivatásuk-réből, hogy katonai szolgálatot teljesítsenek és helyükbe nők lépnek. Mindezt azonban a legtermészetesebbnek tartják az angolok. A fényűző szállomajdnem valamennyien egyelőre bezártak, a vendéglők pedig, amelyek nyitva tartanak, nagy túlkoraiakat nehéz függönyökkel takarták le, amelyek nem szűrődik át világosság és csak az talál oda, jól ismeri a járást. Ilyen körülmények között is, ha

a rádióval a londoni nép életében sokkal nagyobb szerepe van, mint bármikor azelőtt.

Ez nyújtja az egyetlen szórakozást az embernek, akik minden este elsötétített lakásukban kénytelenek tartózkodni. Egyen jellemző, hogy az angol rádió mentől kevesebb háborús hírt közöl csak néha-néha ad beszédsveteket, de annál több könnyű muzsikát és mulattató kabaréjeleneteket. Angliában mindenki tisztában van azzal, hogy ebben a nagy háborúban semmi sem fontosabb, mint a jó idegek.

James Ritchie a zoológiai szakosztályban arbeszél, hogy az emberiséget csupán egy fejlődő foknak kell tekinteni az élet haladásában, egy fejlődőnek a nagyobb jövő felé vezető uton.

— Ha visszatekintünk az élet 1200 millió évszázadotlan fejlődésére, — mondta Ritchie p-

énhittség feltennünk, hogy az ember, a legújabb jövevény, az élet utolsó szava, végső koronója.

Még nagyobb önhietség volna azt gondolni, hogy élet, mely oly meglepően találekony volt a múltban a következő ezermillió években csupán arra szorokoznak, hogy apró változásokat létesítsen az embérelteli erejében vagy társadalmi berendezkedésben.

— Az életet 1200 millió évre becsülhetjük az új kozmológia tanítása szerint pedig a naprensz körülbelül kétezer millió évvel ezelőtt született. És az ember, mely a korai pleisztocén korszakból jelent meg, valószínűleg nem egészen egymillió éve

A modern ember azonban mindössze 30.000 esztendő.

Le Gros Clark kifejtette az embertani szakosztályban, hogy az ősember egészen másfajta volt, mint ahogy általában képzelik. Nem hatalmas termetű, hatalmas erejű volt, hanem a mai emberhez képest alacsony, keskeny vállú és szikmellű.

Dr. Lawrence kaliforniai professzor a cyclotron élettani alkalmazásairól beszélt. A cyclotronnak, amelyet hatalmas atomerőből készült kértelmek, olyan fajta hatása van, mint a röntgensugárnak, csak sokkal erősebb. Elmondta Lawrence, hogy Amerikába való hazatérése után azonnal megkezdte kísérleteit a cyclotronnal, rákos betegek

Mit tartalmaz a magyar földbirtokpolitikai javaslat?

Budapestről jelentik: Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter a képviselőházban benyújtotta a földbirtokpolitikai törvényjavaslatot, vagy — amint a javaslat címe hangzik: — „A kishaszonbérletek alakításának és házhelyek szerzésének előmozdításáról s más földbirtokpolitikai rendelkezésekről” szóló törvényjavaslatot.

Az új törvényjavaslat törekvése az, hogy mezőgazdasági lakosság arra érdemes és a törvényes feltételeknek megfelelő minél több tagja fejthesse ki a nemzetgazdaság magasabb értékeinek megfelelő önálló termelői tevékenységet. A földszerezéssel egyformán fontosnak tartja a javaslat a falusi lakosság házhelyigényeinek kielégítését ez ezel a mező-

gazdasági munkástársadalom helyzetének alapos megjavítását. A javaslat a törpebirtokok kisbirtokosokká kiegészítése útján lehetővé teszi, hogy a földbirtokmegosztás terén helyesebb arányok valjanak elérhetővé anélkül, hogy a termés folytonossága megszakadna, vagy a mezőgazdasági munkásság munkaalkalmai csökkennének. A javaslat legfontosabb intézkedései a következők:

Az új földbirtokpolitikai törvényjavaslat a már meglevő 1936:XXVII. tc. (telepítési törvény) elváltatásainak szellemében és a magántulajdon elvének megfelelően szélesebb alapokra helyezi a földbirtokpolitikai tevékenységet.

Háromszáz holdon felül...

A birtokpolitikai célokat biztosító átengedésre kötelezés jogát a javaslat a kereskedelmi társaságokkal, a megfelelő indok nélkül, külföldön lakókkal, viszonyosság feltételezve a külföldiekkel, az egyházi testületekkel, a hitbizományi birtokokkal, közületekkel és általában jogi személyekkel szemben már 300, egyéb tulajdonosokkal szemben pedig 500 kat. holdnál nagyobb mezőgazdasági területű birtokok tekintetében állapítja meg oly módon, hogy az átengedésre kötelezés mértéke a birtok nagysága szerint emelkedik.

Akinek 1500 kat. holdat meghaladó mezőgazdasági művelés alatt álló területű birtoka van, olyan mértékben lehet kishaszonbérletbe átengedésre kötelezni, hogy a 400 kat. holdon aluli birtok 500 és 1500 kat. hold közötti részének a kataszteri tiszta jövedelem szerint számított 20 százalékát, 1500 kat. holdon felüli részének pedig 40 százalékát, — a 4000 kat. holdnál nagyobb, de 10.000 kat. holdat meg nem haladó birtoknál az előbbi 20 és 40 százalékot felül a birtok 4000 kat. holdon felüli részének 60 százalékát, — a 10.000 kat. holdon felüli birtoknak pedig az előbbi 20, 40 és 60 százalékot felül a 10.000 kat. holdon felüli részének 80 százalékát lehet kishaszonbérletre átengedni.

Amennyiben a tulajdonos mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlana az 1500 kat. holdat nem haladja meg, a kereskedelmi társaságokkal (a hitelintézetekkel) s általában a jogi személyekkel — ideértve az egyházakat és közületeket is — a külföldiekkel és megfelelő indok nélkül külföldön lakókkal szemben, valamint a hitbizomány tekintetében a hitbizományi birtokkal szemben is az ingatlan 30, más tulajdonossal szemben pedig 20 százaléka erejéig lehet kishaszonbérletre átengedésre kötelezés elrendelni, úgy azonban, hogy ezekben az esetekben 300, illetőleg 500 kat. holdat érintetlenül kell hagyni, sőt ha az 500 kat. hold kataszteri tiszta jövedelmének holdankénti átlaga 8 aranykoronánál kevesebb, olyan területeknek kell érintetlenül maradnia, amely területek kataszteri tiszta jövedelme 4000 aranykorona. Ezenfelül gyermekeként még a második és a többi élő gyermek után 200—200 kat. hold is érintetlenül marad.

A különös méltánylást érdemlő indokokra tekintettel az átengedésre kötelezés ismertetett mértéke 50, 60, sőt 70 százalékkal is csökken, ha a tulajdonos a birtokon az átlagon felülre több munkáskezet foglalkoztat, illetve, egy-egy kataszteri hold szántóra legalább 100, 120, 140 pengőt fizet.

A házhelyszerezések előmozdításához fűződő fontos közegészségügyi és szociális szempontokra tekintettel a törvényjavaslat az átengedésre kötelezést azonnali készpénzfizetés ellenében általában minden házhely céljára alkalmas birtok tulajdonosával szemben lehetővé teszi azzal a megszorítással, hogy ha olyan földműves köteleztnék ingatlanának házhely céljára való átengedésére, akinek az átengedésre kötelezés után nem maradna 50 kat. hold földje, esereingattalanul kell kártalanítani.

A zsidók mezőgazdasági ingatlanain felül első sorban a jogi személyek tulajdonában levő, a kevés munkaeőrt foglalkoztató és a haszonbérletbe adott ingatlanokat — ezek közül is az újabb szerzésű ingatlanokat — kívánja felhasználni a javaslat s csak utolsó sorban az egyes családokkal már szinte összesenőtt ősi birtokokat.

A KÁRTALANÍTÁS

Az átengedésre kötelezett tulajdonos átengedett ingatlanért valóságos és teljes becserkétet, illetőleg teljes haszonbérletet kap. Az 1000 holdon aluli birtokok a javaslat szerint a kishaszonbérletbe átengedésre kötelezés után már 10 esztendő elteltével, az 1000 holdon felüli birtokok pedig a telepítési törvényben megállapított időtartam elteltével kérhetik, hogy ingatlanukat az állam tulajdonul vegye át. Tulajdoni megszerzésében az állam az átvételkor a vételár felérését fizeti ki készpénzben, másik fe-

lerését pedig 25 éven át törleszteti egyenlő részletekben s a hátralék után 3% kamatot fizet. A tulajdonos és a kishaszonbérletkötő nincsenek közvetlen jogviszonyban. Mind haszonbérlet, mind tulajdoni szerzés esetében közbé azzal az állam vagyonkezelőjeként megbízott Országos Földhitelintézet, a mely a pénzügyi lebonyolítást is végzi.

Nemzetközi hadiárat a sáskaveszedelem ellen

Napjainkban még mindig pusztít a bibliai egyiptomi csapás

Londonból írják: Néhány héttel ezelőtt Brüsszelben tizenhat állam küldöttei értekezletet tartottak, amelyen azt tárgyalták, hogy hogyan lehet leküzdeni a sáskaveszedelmet. A sáskaveszedelem jelenleg legjobban az afrikai kontinenst pusztítja, szakértők becslése szerint Afrikában a sáskajárások évente többmillió kárt okoznak.

Az elmúlt években Kelet-Afrikában és Egyiptomban pusztítottak elsősorban a sáskarajok. 1935-ben Kenya angol gyarmat teljes kukoricatermését megsemmisítették a sáskák, de áldozatul esett a sáskajárásnak a gyarmat majdnem teljes tea- és kávéültetvénye is.

1937-ben Egyiptom nyugati vidékeinek termése pusztult el a sáskajárás nyomán. A sáskarajok 125 mérföld hosszúságban és 50 mérföld szélességben taroltak fel mindent és a lakosság, valamint a hatóságok teljesen tehetetlenek voltak a sáskajárással szemben.

Az egyiptomi sáskajárást végül is repülőgépekkel és 2000 főnyi védekező sereggel tudták csak megszüntetni.

A repülőgépek mérgezett port szórta a sáskarajokra, ezenkívül pedig kétezer ember égő fátylakkal rohanta meg a sáskarajokat és így pusztították ezeket.

A repülőgéptámadással ideiglenesen megtisztították a veszélyeztetett vidékeket, de a sáskaveszedelem majdnem minden évben felüti fejét.

A sáska ugyanis rendkívül szapora rovar és kipusztítása szinte reménytelennek látszik. A sáska a homokba ássa el petéit és a kikelt rovarok igen gyorsan fejlődnek. Fejlődése során a sáska ötször vedlik és harmadik vedlése után nőnek ki

A legújabb pusztító találmányok

Fél évszázaddal később Cyprus szigete vált pusztasággá a sáskajárás nyomán. Megsemmisült a dús vegetációjú sziget teljes növényzete.

Egy Brown nevű mérnök ekkor felfedezett egy eljárást, amelynek segítségével a sáskarajokat elpusztíthatják, miután az elmés találmány segítségével valóságban csapdába kergettek őket. Ennek a mérnöknek a találmánya megmentette a szigetet a további pusztítástól. A találmány segítségével

egy év alatt körülbelül 200 milliárd sáskát pusztítottak el.

A sáskarajok csapdába ejtése azonban nagy-kiterjedésű területen nem bizonyult sikeresnek, tehát az afrikai gyarmatok ültetvényesei az új találmány segítségével nem szabadultak meg a sáskajárástól. A trópusi vidékeken azonban az új veszedelem is fenyeget, hogy a nagy tömegben

A kártalanítás módját s különösen a kiifizetés idejét a fentiekől eltérő módon is megállapíthatja a minisztérium, ha a tulajdonos átengedett ingatlan értékét közgazdasági és szociális szempontból s különösen munkaalkalmak biztosítása céljából gyár-, bányá-, ipar- vagy fürdővállalatba fekteti be.

A javaslat a kisemberek érdekeit abban a vonatkozásban is fokozottabb mértékben kívánja szolgálni, hogy megkönnyíti az államnak a nagyhaszonbérletek útján hasznosított ingatlanoknak kishaszonbérletek céljára való átvételét.

KIK SZEREZHETNEK INGATLANT?

A törvényjavaslat a jövőre nézve megállapítja, hogy mező- és erdőgazdasági ingatlan kik, milyen feltételek mellett szerezhetnek. Ebben a vonatkozásban a külföldiekkel szemben általában a viszonyosság elvére helyezkedik s a hitelintézetek (más kereskedelmi társaságok és jogi személyek) ingatlanbeszerzését az eddiginél szigorúbb feltételekhez köti. A külföldiekre vonatkozó rendelkezés más országok állampolgárainak jogait semmiképpen sem kívánja jobban korlátozni, mint más országok törvényei a magyar állampolgárok jogait ezen a téren korlátozzák.

A javaslat mintegy másfélmillió kataszteri holdat biztosít földbirtokpolitikai, legnagyobb részben kishaszonbérletre céljára s megadja a módot arra is, hogy az arra érdemes kishaszonbérletkötő kishaszonbérletként birtok földet tulajdonul is megszerezhesék.

szárnyai. Ötödik vedlése után teljesen megerősödik és csatlakozik a rajokhoz, amelyek millió és millió számban indulnak pusztító expedíciójukra. A sáskák étvágya csillapíthatatlan és ha egy vidéket elpusztítottak, nyomban útrakelnek újabb vadászterületek felé.

A LETAROLT PANNÓNIA.

A Biblia is számos esetben hivatkozik a sáskajárásra, Egyiptomot például Isten sáskajárással büntette meg.

Igen sokat szenved a sáskák pusztításaitól Palesztína, Sziria, Transzjordánia és Kína is. Az ázsiai és afrikai pusztaságok sáskarajai gyakran átlátogatnak Európába is és súlyos károkat okoznak.

Krisztus után 593-ban Pannónia, tehát a mai Magyarország területén szinte minden eddigi sáskajárást felülmúló sáskaveszedelem pusztított.

A sáskarajok órák alatt elpusztították Pannónia termőföldjét és az egész ország éhínség elé nézett.

Két évszázaddal később hasonló veszedelem zúdult Európára. Ez a sáskajárás is Keletről érkezett és Közép-Európa termőföldjeit tette tönkre. A termőföldek, vetemények elpusztítása után a falánk sáskák felfalták a fák kérgeit is, sőt a házak szalmatetőit is elfogyasztották.

1540-ben újabb sáskajárás riasztotta meg Európát. Ekkor Lengyelországot és Németországot tekintélyes részét látogatták meg a sáskarajok, amelyek letarolták a termőföldeket.

1747-ben Anglia is megismerkedett a sáskajárás csapásaival. A Távolkeletről érkezett sáskarajok elárasztották az angol szigeteket is.

mögött sáskák tetemei fertőző betegségeket terjesztenek.

Legutóbb E. G. Powell birminghemi mérnök olyan mérget talált fel, amely csak sáskát pusztít, más élőlényben nem tesz kárt. A mérnök találmánya és a szerkezet, amellyel a mérget szétszórják, most van kipróbálás alatt Kenya gyarmat állandóan sáskajárás sújtotta vidékein.

A brüsszeli nemzetközi konferencián a sáskaveszedelem elleni együttes akció részleteit beszéltek meg.

DÉLI HÍRLAP
Automata telefon száma: 28-10

KÖZGAZDASÁG

A Németországból hazatért Gigurțu volt miniszter nyilatkozata

„Románia a Németországgal való békés kereskedelmi forgalmát senki által nem engedje befolyásolni!”

Bécsből jelentik: (Radiopress.) Gigurțu, a Mi-ca elnöke, volt gazdasági miniszter, aki hosszabb időn keresztül tartózkodott Németországban és az alatt érintkezésbe lépett német hivatalos vezetőkkel, a következő nyilatkozatot adta a Südost Echo munkatársának:

A német-román árucserét semmiféle értelemben sem zavarták meg és azt még gyorsabbá fogják tenni. Románia tud és akar sokat szállítani Németországnak. El tudja képzelni, hogy Németországnak ma sokkal több áru áll rendelkezésére Romániába való szállításra, különösen géperendezési tárgyak, amelyek eddig más országokba kerültek, most felszabadultak. Elsősorban a semleges államok, tehát Romániába való kivitel számára is. A felfokozott német-román árucseré nagyon emelni fogja a román gazdasági színvonalat. A márciusi német-román gazdasági szerződés a legkedvezőbb előfeltétele ennek a fejlődésnek. A semleges Románia számára legalább is olyan nagy előnyt jelent, mint a

milyen a háború előtt. Románia a német birodalommal való békés kereskedelmi forgalmát senki által nem hagyja befolyásolni.

== Párisban működik tovább a lengyel jegybank. Az orosz beavatkozás után a zloty jegyzését az összes nyugati devizatózsdén beszüntették. A francia és angol kormányok kívánságára a lengyel jegybank Párisban tovább folytatja működését és rövid időn belül Romániából Párisba szállítják át a lengyel jegybank idemenekített aranykészletét és egyéb értékeit is. A zloty jegyzését Párisban is felfüggesztették, mivel tartanak attól, hogy a megszállt lengyel területeken összegyűjtött zlotybankjegyekből az oroszok és németek — esetleg semleges állambeli bankok közvetítésével — hatalmas zlotybankjegy mennyiségeket zúdítanak a piacokra, amely valutamanővert a Párisba menekített lengyel jegybank nem tudna kivédeni.

12 leit ajánl a monopólihivatal a szilvapálinka literjéért

A bánsági szilvatermelők az idei bő termés s a kereslet csökkenése miatt állami segítséget kértek termékeik értékesítésére. Hosszas tárgyalások után a monopólihivatal hajlandóan mutatkozott arra, hogy a termelőktől a kész szilvapálinkát átvegye, de az általa megszabott ár rendkívül alacsony volt. Újabb tárgyalások után a szeszgyed-árusítási hivatal végül ár gyanánt 12 leit kínál fel a cukka literjéért, 30 fokos erősség mellett. Ez az ár a tavalyinak a felét sem éri el és a monopólihivatal ajánlata kiábrándulást keltett a termelők körében, mert a mult év óta a pálinkafőzés költségei jelentősen emelkedtek és így a termelők képtelenek 12 leies áron adni a szilvapálinkát. A királyi széktartóság gazdasági hivatala felvetette azt az eszmét, hogy a szilvatermést ne pálinka, hanem gyümölcs formájában vegye meg a monopólihivatal és az állami szervek gondoskodjanak a szilva feldolgozásáról. Ily módon a termelő is jobban járna és az állam sem károsodna. A terv nagy tetszésre talált a termelők körében, de a szeszgyedárusítási hivatal egyelőre nem tudja azt megvalósítani. Így jelenleg az a helyzet, hogy a szilvatermést az egész Bánságban már betakarították, azonban a termelők nem tudnak mit kezdeni vele, mert nem fogadják el a felkínált 12 leies pálinka-árat.

(=) A mezőgazdaság mozgósítása Temes megyében. Hétfőn délelőtt kilenc órakor a vármegyei prefekturán ülést tart a temesmegyei mezőgazdaság mozgósításának intézésére kiküldött bizottság. A bizottság elnöke Popovici Virgil ezredes-prefektus, tagjai Pavel Petru mezőgazdasági kamarai elnök, Faracanu Nicolae mezőgazdasági kamarai igazgató, Braia ezredes, a csendőrlégi parancsnok, valamint a vezérkar és a szövetségetek egyesületének egy-egy megbízottja. A hétfői ülésen a bizottság megalakítja a megye valamennyi községének albizottságait.

== Október elsején működni kezd az új devizahivatal. Október elsején kezd meg működését az Oficiu al Schimburilor cu streinitate, amelyet az új devizatorvény értelmében állítanak fel. A hivatal négy osztályból fog állani és ezek a következők: 1. Importigazgatóság. 2. Exportigazgatóság. 3. Devizaigazgatóság. 4. Statisztikai és könyvelési igazgatóság. A jelenlegi kontingentálási hivatal megszűnik, illetve ketté oszlik a Hivatal Export és Importigazgatósága között. A Nemzeti Exportintézet jelenlegi alakjában marad meg és a külkereskedelmi technikai részét irányítja. A devizahivatal főnöke Em. Marian, miniszteriuni vezértitkár lesz.

== Motoros járművek és traktorok behozatala. A kereskedelmi és iparkamara közli, hogy azon áruk jegyzékét, melyek a nemzetgazdasági minisztérium által kiadandó különleges engedély alapján a Banca Nationala transfer-látamozása nélkül hozhatók be, kiegészítették a motoros járművekkel és traktorokkal.

== Okszerű takarmányozás címen Szeghő Dénes nyug. állattenyésztési felügyelő, az EMGE állattenyésztési szakosztályának kiadásában, több mint 100 oldal terjedelemben, képekkel gazdagon díszítve igen értékes szakmunka jelent meg, mely ugy a kis-, mint a nagyobb gazdák számára nélkülözhetetlen. A takarmányozás alapfogalmait a különféle szálas, gyök és gumós, valamint az összes abraktakarmányokat, azok tápértékét tudományos alapon, népies modorban ismerteti. Külön fejezetekben részletesen ismerteti a szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok, baromfiak és egyéb háziállatok szakszerű takarmányozását. Külön fejezetben tárgyalja a növények és felínt használati és tenyészállatok, hizók, s.b. gazdaságos táplálását. A könyv számos kímutatást közöl, amelyek a modern állattenyésztők részére gyakorlati téren sok értékes szemléltető tájékoztatást nyerhetnek. A díszes kiállítású munka megrendelhető az EMGE-nél Cluj, Str. Regala 16. szám alatt 25 leiert, mely összegben a rendes postai portó is bennefoglaltatik. Ajánlott küldemény gyanánt a fenti árhoz 12 lei portó számítandó. A könyv minden nagyobb könyvkereskedésben is kapható.

== Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az Erdélyi-részi Méhész Egyesület folyó évi szeptember hó 24-től október 5-ig Kolozsvárt ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez az egyesület házsongárdi méhészeti telepén. A tanfolyamra jelentkezhetnek férfiak és nők, leányok és asszonyok. A tanfolyami előadások minden délután 4 órától tartanak. A tanfolyam ingyenes, csupán beiratásért fizetendő személyenként 100 lei. A tanfolyam hallgatói ugy elméleti, mint gyakorlati kiképzést nyernek és az egyesület a tanfolyam elvégzését a hallgatóknak bizonyítványt ad. Jelentkezni lehet az EME-nél naponta 9—1 és 3—5-ig. Címe: Cluj, Str. Regala 16.

== Fenntartják a német kivitel eddigi méretét. A német exportőr cégek értesítették semleges államokbeli üzletheleket, hogy a háború ellenére a megrendelt iparcikkekét leszállítják. A német kormány ugyanis — amíg lehet — minél nagyobb mennyiségű olyan nyersanyagokat akar importálni, amelyek az angol blokádnak ellenére lehetségesek és éppen ezért nagy gondot fordít az exporttevékenység változatlan fenntartására. Így a német kormány közölte a dán és holland kormányokkal, hogy szentet továbbra is szállít. Más államokba viszont intézkedés történt a megrendelt német iparcikkek leszállítására és az ellenértéknek nyersanyagokban, élelmiszerekben történő importjára.

== Newyorkba helyezte Baselből székhelyét a Nemzetközi Fizetések Bankja. A Wall-Streeten továbbra is tartózkodással nézik az európai eseményeket, a hadiipari értekekben a háuse tovább fokozódott. A Wall-Streeten élénken kommentálták, hogy az angol-francia-amerikai valutaegyezmény tovább működik. Az amerikai jegybank egyébként nagy tervet dolgoztak ki egy nemzetközi valuta létesítésére és egy nagy nemzetközi jegybank alapítására, Newyork székhellyel. A nemzetközi valuta és jegybank legfontosabb szerepe a világkereskedelem lebonyolítása és finanszírozása lenne, e terv szerint. Ezzel kapcsolatban ismét felmerült az a terv is, hogy a Nemzetközi Fizetések Bankját Baselből Newyorkba helyezték át és a nemzetközi valuta tervét ennek keretében valósítsák meg. Ezt azonban a Nemzetközi Fizetések Bankja német, olasz és orosz vezetőségi tagjai ellenzik. Egyébként a B. I. Z. szeptember 9-re kitűzött igazgatósági ülése el is maradt.

Csak semmi kegyetlenség

A Petit Parisien írja:
„Albáncos szolász vidéki piacainkon, hogy fülkénél fogva emelik fel a nyulakat. Ez élénk fájdalmat okoz a szegény állatoknak, amint kétségbeesett vergődéséből látni is lehet. Nos, tudja meg, akit illet: aki fülkénél fogva emel fel egy nyulát, megsérti a háziállatok kínzása elleni Grammont-féle törvényt. Néhány nappal ezelőtt a bolgari piacon egy csendőr jegyzőkönyvet vett fel egy paraszttal szemben, aki fülkénél fogva tartott egy nyulát. A bűnöst a békebíró elé állították, súlyos pénzbírságra és a költségek megtérítésére ítélték.”

== Bőséges az ideai kávétermés. Braziliában 1931—1939. között 40 millió métermázsa kávé semmisített meg. Az utolsó évadban 1938—1939. június között 786 ezer métermázsa volt a megsemmisített mennyiség. Jelenleg 1 millió 870 ezer mázsa kávé vár kiszállításra. A világpiacokon mindenütt bőséges a kávéajánlat, mert az ideai termés világszerte 15 százalékkal meghaladja a tavalyit.

== Nemzetközi valutahelyzet. A semleges államokbeli devizatózsdéken fantasztikus felárakkal vásárolják az aranyat és platinát, de tartottak az ezüst árak is. A font és francia frank árfolyamessése megállott, a semleges államokbeli valuták árfolyama is alig változott. A keleti valuták közül a zürichi magánforgalomban ismét van üzlet a márkában, olasz lírában, pengőben és leiben. A márkát a zürichi hivatalos forgalomban 150-es árfolyamon jegyzik, a háború előtti 178-as árfolyammal szemben. A márkabankjegyek árfolyama az egy hónapnál ezelőtti felére esett és 35-ös árfolyamon is kapható van. Hasonló a helyzet a cseh-morva és szlovák koronával is. A Sperramarkokban csak névleges üzlet van, a zürichi magánforgalomban a Sperrmarkot 6—7-es árfolyamon (az aranyarítás két százalékán) jegyzik, ami 98 százalékos értékcsökkenésnek felel meg. Az olasz lírát, mint semleges valutát jegyzik és az olasz lira bankjegy árfolyama 17.75—18.25-re, a pengőbankjegy árfolyama 52—56-ra javult. A leibankjegyek árfolyama alig változott, a zürichi magánforgalomban változatlanul 1.275—1.40-es. Budapesten 2.60—4.45-ös árfolyamon jegyzik a leibankjegyeket.

== Nagy mennyiségű árpa megy Svájcba. Svájc 800 tonna árpat vásárolt, melyet szeptember végéig akként lehet exportálni, hogy a deviza 30 százaléka szabadforgalomba kerüljön.

== A pamutilletékek módosítása. A kereskedelmi és iparkamara közli, hogy 1939 szeptember 18-tól kezdve módosultak a pamut, pamutfonal és viganonia fonal után fizetendő fix illetékek. A módosítás a hivatalos lap 1939 szeptember 18-iki 216. számában jelent meg.

== A bánsági gabonapiac helyzete továbbra is csendes. A piaci árak a következők: Búza 75 kiló 430 lei, tengeri 430 lei, korpá 320 lei, új zab 380 lei, mubarmag 400 lei, tökmag 950 lei, káposztarepce 820 lei, lencse 600—700 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, lóheremag 210—220 lei, lucernamag 300 lei százkilónként.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondok hálás köszönetet mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem,

IFJ. BITTÓ FERENC HENRIK
bádogos mester

halála alkalmából vigasztaló szavaikkal felkerestek, drága halottam ravatalára virágot helyeztek s utolsó útjára elkísérték.

Egyben kérem kedves veövim további szíves támogatását.

ÖZV. BITTÓ FERENCNE
szül. Rántner Annus

SPORTSEMÉNYEK

A TMAC csapata ma az AMTE együttese ellen játszik nemzeti bajnoki mérkőzést

A TMAC együttese ma, vasárnap délután négy órai kezdettel a Banatul pályán játssza le idehaza első A) liga mérkőzését, amelyen az AMTE lesz az ellenfele. Mindkét csapat erősen felkészült a küzdelemre és így érdekes, izgalmas mérkőzésre van kilátás. A kerületi bajnokság keretében az elsőosztályban a következő mérkőzéseket bonyolítják le: Patria — CFR délután félőtkor a Patria pályán, Jandami — Vultur délután félőtkor a Vultur pályán. Progresul — Fratelia délelőtt tizenegy órakor a Progresul pályán, Rapid — Bohn délelőtt há-

romnegyedtizenegykor a Rapid pályán. A második osztály bajnoki műsora a következő: CSHN — Victoria, délután félőtkor a Fratelia pályán, Fortuna — III. kerületi FC délelőtt tegyedtízóra a Banatul pályán, Cultura — Juventus délután félőtkor a Patria pályán, Freidorf — Ancora délután félőtkor a Freidorf pályán. A Kinizi csapata ma Resicán az RMSE ellen játszik Román Kupamérkőzést, míg az Electrica Craiova délután játszik ugyancsak Román Kupamérkőzést.

Elégedetlenek a futballbírók

A labdarugószövetség központi bíróbizottsága három vasárnapi A) ligamérkőzésre új bírót küldött ki, akik a következők:

Venus — Victoria: Busa, UDR — FC Rapid: Huneade, Gloria CFR — Ripensia: Oprisnescu. A bírók eddig átalányösszegű díjazásának megszüntetése különben nagy elégedetlenséget keltett, melyben részben igazuk is van. Egyetlen bírótól sem lehet ugyanis a mai életviszonyok között azt követelni, hogy sokszor 2—3 napra otthagyják munkájukat, foglalkozásukat csak azért, hogy a hosszú utazásokkal farsassák magukat és közkereseti társaságoknak díjjalán szolgálatokat tegyenek. A bírói díjak mérséklése olyan értelemben, hogy csak tényleges vasúti költségeket számíthatják fel — helyes, egyéb tényleges költségeiknek elszámolása azonban sok zavarra ad majd okot. Leghelyesebb lenne a bírók részére a tényleges vasúti költségen kívül mérsékelt napidíjakat megállapítani és pedig minden megkezdett, vagy benemfejezett napra, melyben a bíraskodás díja is bennfoglaltatik.

Német-román mérkőzést készít elő a szövetség.

A labdarugószövetség a mai politikai viszonyok között is igyekszik a sportélet zavartalanosságát fenntartani és megfelelő nagy eseményekről gondoskodni. Erre való tekintettel a szövetség megbízottat fog vasárnap Budapestre küldeni, hogy a német — magyar mérkőzésen megjelenő német szövetségi vezetőkkel még ez évben egy Bucarestben vagy Berlinben tartandó német — román válogatott mérkőzést kössön le. Valószínű, hogy ez sikerülni is fog.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Irtta: K. D.

— Maga olyan nagy gyerek — kezdte a nő simogatás közben, különös elérzékenyedtett reszketéssel a hangjában — annyira megérdemelte volna, hogy szeressék a nők...

A férfi felemelkedett.
— Hát honnan tudja, hogy nem szerettek?
— Erzem... Ennyi szent jószág és ilyen végtelen gyöngédség csak olyan férfiben lehet, akit a nők még annyira közel sem engedtek magukhoz, hogy családhaszon bennük.

— Igaza van.
Kezében tartotta és megsimogatta a nő hőfőkéit és sokáig elnézte tüzes fekete szemait, a melyekben most árnyékok bolyongtak. Gyengéden magához vonta a karcsu nőt.

— Beata, mire gondol?
Ez gyengéden visszaadta a simulást és a férfi vállára hajította a fejét.

— Olyan nagyon jó azt érezni, amikor az embert, ha csak egy napra is, őszintén és becsületesen szeretik olyan melegséggel, amely az embernek a lelkiét simogat.

Welton nézte a fekete haját, amely alól finoman simult elő arcának hófehér bőre, az ajkát, a mely vörösen és nedvesen csillogott. Hirtelen mindkét karjával átkarolta és magához szorította a karcsu testet.

— Beata, drága kiesel Beata... nem tudom kit szeretek, magát-e, a nőt, a hangulatot, a nyarat, a mámoros éjszakát, csak azt érzem, csak azt tudom, hogy a szívem és a lellem esordultig van.

A következő pillanatokban ajkuk hosszu, szomjas csókolban találkoztak...

A perzező szenvedély perceit a nő szakította félbe, aki még mindig a férfi nyaka köré fonta két karját, fejét pedig a mellére hajította:

— Elítél most engem? És mit gondol rólam?
A férfi komolyan, lassan válaszolt

Eredmények

az országos teniszversenyekről

Az országos bajnokságok második napjának (rdekesebb eredményei a következők:

Férfi egyes I. oszt. Tanasescu — Gelca 6:0, 6:1, Botez — Papanu 6:1, 6:1, Simonis — dr. Halmi 8:6, 6:3, Benedek — Dorobantu 7:5, 6:4, L. Vassu — Petrovics 4:6, 6:4, 7:5, Gábor — Marinescu w. o.

Női egyes I. oszt. Wertheim — Nasopol 6:1, 6:0, Poppenné — Schönfeld 6:0, 6:2, Bereczky — Budacher 6:1, 6:1.

Férfi egyes II. oszt. G. Viziru — Popescu w. o. A'ban Resu 3:6, 6:2, 6:3, Dolha — Schileru 9:7, 3:6, 6:0, Cozmovici — Vasescu 6:3, 6:1, G. Viziru — Oprea 6:0, 6:2, Goldstein — Povell 6:2, 6:0.

Kötelező edzőnevelés. A labdarugószövetség arra kötelezte az A) és B) ligás egyesületeket, hogy saját költségükön egy-egy sportolót küldjenek el a bucarestii edzőiskola első, hathónapos tanfolyamára. Az iskola elvégzése, illetve lehallgatása után ezeket a sportembereket saját egyesületeik edzőként használhatják, illetve szerződhetik le és fizetésükből levonhatják a tanfolyam díjait és költségeit. Az ötlet jó, sok egyesület — különösen a B) ligában — azonban nincs abban az anyagi helyzetben, hogy 6—7 hónapon keresztül havi 4—5 ezer leit tudjon előlegezni az edzőjelölt kiképzésére. Ezt a szövetségnek kellene magára vállalnia és ez után — a sikeres tanfolyamvégzés után — részletekben az edző költségeit behajtani az egyesületeken.

— Hogy elítélem-e és hogy mit gondolok maga felő? Igazán mondom, semmit, még semmit. Ugy veszem, mint egy csodát, amely belepotyan az életembe. Örülök neki, ujjongok az érkeztén, leborulok előtte és imádom... de hogy ki, miért, honnan, azt nem kereselem, nem kutatom.

A tejut visszfénye pedig széles sávot rajzolt a csobogó habokra, mintha fényes út vezetne az ablakból a horizontig és onnan tovább a semmibe a végtelenségbe. Percek múlva megszólalt a férfi:

— Beata miért sír?
— Nem sírok, csak a szemem fényes, csak a szemem csillog a meghatottságtól... a jóságától... a melegségtől... Hiszen olyan régen volt, amikor még engem valaki magamért szeretett.

Welton másnap reggel frissen jelent meg a közös reggelinél. Rona'd mosolyogva üdvözölte.

— És ő? — érdeklődött.

Welton vidám hangulatban rázta meg a kezét.
— Még alszik... felelte magyarázólag és rugtón jó étvágyú látott neki a reggeli elfogyasztásának. Ronald megjegyezte:

— Pedig negyedóra múlva fel kell ébresztenie.

— Miért?

— Kikötünk Karacsiban és neki partra kell szállnia.

Welton nyugodtan folytatta reggelijét.
— Nem száll ki, nem is kell kikötünk, mehetünk tovább. Majd látva társa csodálkozó pillantását, magyarázóan tette hozzá: Ő itt marad velem!

Határlatlan boldogság és meglepődöttség sugárzott le arcáról, amikor ezt mondta és Ronald tapintatosan nem is kérdezősködött tovább. Csak a reggeli után szólalt meg maga Welton:

— Nézzé kedves pajtás, remélem nem haragszik, hogy így cselekszem, de mondhatom, egy kis szórakoztató kalandból olyan más, olyan komoly és erős lelki kapcsolatot keletkezett közöttünk, hogy kár volna szomorúságot okoznunk egymásnak azzal hogy már elváltak.

— Hogy haragszok? — mondta Ronald és csendes meacholijával nézte ragyogó arcú barátját. Ezalatt pedig lelki szeméi előtt őszöntszerűen a mult színes és nagyszerű képei jelentek meg, amelyek

Sporthírek mindenfelől

Elmaradt a döntés a Juventus játékosainak ügyében. A bucarestii kerületi szövetség a Juventus kérelmére most sem hátrázott Prasler és Szadovszky ügyében. Legközelebb szeptember 23-án foglalkozik újból az ügygel.

Névváltozást kért a Tricolor CFPV. A ploestii Tricolor kérvényt juttatott el a szövetséghez, amelyben bejelentette, hogy nevet változtat és a jövőben FC Ploesti név alatt szerepel a bajnokságban.

A Ripensia megsürgette Tanzer leigazolását. A Ripensia vezetősége már napokkal ezelőtt betejesztette a szövetséghez Tanzer igazoló iratait, azonban a játékos még most sem igazolták át. A temesvári csapat vezetősége azért sürgeti a leigazolást, mert a játékos most edzésben van és azonnal játszhat a csapatban.

Lemondták az angolok a Románia elleni mérkőzést. Az angol labdarugószövetség hivatalos levélben is lemondta a december 6-ra Londonba leköötött angol-román labdarugómérkőzést. A jelentés szerint az angol szövetség levélben azon reménynek ad kifejezést, hogy a mérkőzést 1940-ben megtartják.

DÉLI HÍRLAP

Bucurestiben
minden újságkioszokban
k a p h a t ó
Kérje a DÉLI HÍRLAPOT

középpontjából sugározva vakított feléje Lilyan képe.

— Valahogy a közös sorsunk hozott össze bennünket — folytatta a másik — két kőbor, nyughatatlan lélek egymásra talált. Ő elszegényedett úri-család gyermeke, de egy éve már, bevalloita nekem, a megfizetett szerelem volt a kenyere. Amolyan kis nőcske volt itt, aki minden pillanatban kész meggyőzni a feléje közeledőt a szerelméről.

Majd kissé gúnyos lett a hangja, de azután elkomolyodott:

— Ez azonban nem vátozthat azon, hogy ne rokonszenvezek vele, hogy ne legyen beláthatatlan és bizonytalan ideje a barátnóm és hogy — ne szeressem egy kicsit...

Ronald a fejét esóválta.

— Mindenesetre szép, hogy szeretni tudja.
— A multjárt? Hát van a szerelemben mult? Vagy létezik jövő? A szerelem nem volt és nem lesz. A szerelem csak van, a szerelemnek csak Maja van és ha valakit nagyon szeretne, vajjon nem tudna-e neki megbocsátani akármit is és nem szeretné-e továbbra is, akármi történne is?

A hideg nyugalmban olyan biztos Welton hangja most, mintha kissé emelkedettebb lett volna, mint rendszeren. Rona'd lehajította a fejét, majd hirtelen ismét fölkapta és gyorsan kezét nyújtott neki.

— De igen, igaza van, akit szeretünk, annak mindent megbocsátatunk és megbocsátunk...

Közben Lilyanra gondolt. Welton pedig szívélyesen megrázta a feléje nyújtott kezét, de mielőtt felhajította volna whiskijét, meg nem állotta, hogy még hozzá ne tegye:

— Mindent és mindenkit...

Délben pedig Welton már karját Beata karcsu dereka köré fűzve jött fel Rona'dhoz a fedélzetre, aki a gépházba vezetett szécsónél állott és ott adta ki parancsait.

— Vigyázat Backford! Félfordulat, megállás, három fok jobbra!

— Mi az — érdeklődött Welton, hát mégis kikötünk Karacsiban? Hiányzik talán valami a készletünköl?

(Folytatjuk)

Rádió

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 24.

Bucuresti. 9.45: Istentisztelet közvetítése. 12: Időjelzés. 12.08: Hanglemezek. 13: Időjelzés és portközlemények. 13.05: A Motoi zenekar hangversenye. 13.45: Reklámhangverseny. 14: Látványosságok és művészeti hírek. 14.10: Hírek. 14.30: A Motoi zenekar hangversenyének folytatása. 15: Gazdasági hírek és tanácsok. 15.15: Falusiak órája. 16.15: Katonai előképzősök órája. 17.15: „A munka és jókedv” órája. 18.15: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.17: Hanglemezek. 19: Orvosi krónika. 19.15: Táncczene. 19.58: Sporteredmények. 20: „A hét”. 20.15: A táncczene folytatása. 20.40: A rádiózenekar hangversenye. 22.00: Sporthírek. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek.

Budapest I. (Állandó műsorszámok hétköznapokon). 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek utána éttrend. 11: Hírek. 1: Harangszó. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak, élelmiszerárak. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.15: Hírek. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.40: Hírek idegen nyelveken. 1.05: Hírek.

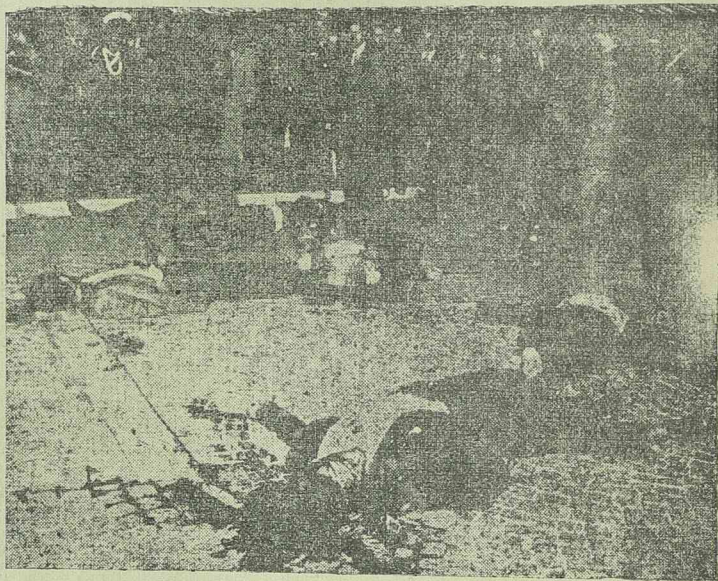
Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Katolikus istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 1.30: Hangverseny. 2.45: Hírek. 3: Lemezek. 4: Gazdasági tanácsadó. 4.45: Kamarakórus. 5.15: Hírek. 5.30: Magyarország—Németország labdarugómérkőzés közvetítése. 6.20: Liszt-zongoraművek. 6.40: Mészöly Gedeon dr. egyetemi tanár előadása. 7.10: Szalónzene. 8.15: Hírek. 8.25: Felolvasás. 8.55: Régi nagyok kedvenc dalai. 9.50: Időtlén versek. 10.15: Hanglemezek. 10.40: Hírek. 11.05: Táncclemezek. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Farkas Béla cigányzenekara. 1.05: Hírek.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 26.

Bucuresti. 12: Időjelzés. 12.03: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Hanglemezek.

13.30: Hangverseny. 14: Látványosságok és művészeti hírek. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszerű közlemények. 19.00: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: A rádió szalónzenekara. 20: Felolvasás. 20.15: A hangverseny folytatása. 21: Gordonka-zongora hangverseny. 21.35: Énekszámok. 22: Sporthírek. 22.25: Táncczene. 22.45: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Hangverseny. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Közlemények. Lemezek. Utána: Éttrend. 11.20: Felolvasások. 1.1 Szmirnov Szergej orosz zenekara. 1.40: Hírek. 2.30: Sárközi Gyula cigányzenekara. 3.30: Hírek. 5.15: Diákkfőlöra. 5.45: Hírek. 6.15: Pethő Imre né énekel. 6.40: Rónai András dr. előadása. 7.1 Szalónötös. 8.15: Hírek. 8.25: Hanglemezek. 9.1 Tea a képviselő úrnál. Vigjáték 3 felvonásban. 10.40: Hírek. 11: Vonósnégyes. 11.40: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 12.05: Rendőrzenekar. 1.05: Hírek.

A gyilkosság színhelyén kivégzett merénylők

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. III. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărta 8. — Kardos-trafik, Piata Tr. Ian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flander-trafik, Piata Lăhovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik Bul. Carol 54. — Galgoczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Oklatás

Angol-órák, egyenként és csoportban új módszerrel. III., Str. M. Gáspár 3. Telefon: 13—70. 1293

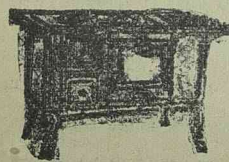
Alkalmazás

Mindenes bejárónőt éves bizonyítványokkal keresek azonnalra, vagy október 1-re I., Bulev. Reg. Ferdinand 1/b. I. em. ajtó 10. 1333

Állást keres

Mosást vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tiszta asszony (úgyszintén otthoni mosást is) Kovács, III. Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Modern takaréktűzhelyek

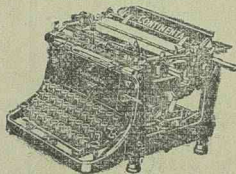
kiváló minőségben. Állandó raktár románcozott és fekete tűzhelyekben.

KÁLMÁN DEZŐ speciális takaréktűzhelyüzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Autó-vevél

Néhány házhely a Niemetz-kerthben (III. kerület) még kapható. Tehermentes átírás biztosítva. Alföldi Géza dr. I., Str. Lonovics 8. 1332

A legújabb modellű **CONTINENTAL** kis- és nagy Standard-írógépek, számológépek a legtekélyesebb szerkezettel. Nagy választék

Vezetékpéveslet és raktár **FELLENZ, TIMISOARA III.** Új cím: Bulevardul Carol 11. szám Telefon: 21—66. A Mária-szobor és a Küttl-tér között.

Elektromotorokat forgó áramhoz 2, 4, 6, 8, 10 H. P. kifogástalan állapotban vételre keresek. Ing. Schedivetz, IV. Str. Vespasian 1'. Telefon: 44—24. 1339

Lakás

Bátorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1039

Külfölte

60.000 leu váltó kölcsönt keresek egy évre, jó kezességgel. Ajánlatot „60” jelzéssel kérek a kiadóhivatalba folyó hó végéig. 1329

Bérbe vennék jó forgalmú sütődét lehetőleg a főútvonalon, vagy annak közelébe, szíves megkeresést e lap kiadójába „Pékség” jelige alatt. 1331

Minele de cărbuni Mehadia S. A.

ujjonnan megnyitott „Uránia” tárnáiból teljesen friss termelésű kő- és palamentes prima minőségű barna szenét mindennemű ipari, központi és házi fűtési célokra.

Eladási iroda: **Timisoara, III., str. Odobescu 50.**